

**Şehir ve Bölge Planlama Bölümü Öğrencileri Bitirme
Projesi Yarışması
2024**

**RUMUZ
28101**

Açıklama Raporu

**TÜRKİYE PLANLAMA OKULLARI BİRLİĞİ
Şehir ve Bölge Planlama Bölümü Öğrencileri
Bitirme Projesi Yarışması 2024**

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ.....	3	6.1.FİKİR VE TASARIM İLİŞKİSİ.....	14
2.TEMA KAPSAMI	3	6.1. TASARIM İLKELERİ	14
3.KENTSEL DAYANIKLILIK.....	4	6.2.ÇALIŞMA ALANI.....	14
3.1. TARİHSEL SÜREÇ.....	4	6.4.ALAN ANALİZLERİ	15
3.2. KENTSEL DAYANIKLILIK BOYUTLARI...	4	6.5. SENTEZ.....	16
3.2.2. SOSYAL BOYUT.....	4	7. FİKİR PROJESİ	17
3.2.3. EKONOMİK BOYUT	4	7.1.MÜDAHALE KARARLARI.....	17
3.2.4. KURUMSAL BOYUT	5	8. SONUÇ	18
3.3. PLANLAMA STRATEJİLERİ VE TASARIM İLKELERİ.....	5	9. EKLER.....	18
3.4. TÜRKİYE'DE VE DÜNYA'DA DAYANIKLI KENTLER	5	9.1. TEMA ANALİZİ.....	18
3.5. KENTSEL DAYANIKLILIK VE KİNTSUGİ İLİŞKİSİ.....	5	9.2. ALAN ANALİZLERİ – SENTEZ PAFTASI .	19
4. TEMA ANALİZLERİ	6	9.3. PLANLAMA YAKLAŞIMI	20
4.1. ÇALIŞMA ALANI	6	9.4. FİKİR PROJESİ ANALİZ – SENTEZ- YAKLAŞIM PAFTASI	21
4.2. ÜST ÖLÇEK ANALİZLER	6	9.5. FİKİR PROJESİ 1/1000 ÖLÇEKLİ TASARIM PAFTASI.....	22
4.2.1.SOSYO-EKONOMİK DAYANIKLILIK.....	6	9.6. FİKİR PROJESİ 1/500 ÖLÇEKLİ TASARIM PAFTASI.....	23
4.2.2. MEKANSAL DAYANIKLILIK.....	6	10. KAYNAKÇA	24
4.2.3. ÜST ÖLÇEK PROJELER VE EKOLOJİK DAYANIKLILIK	7		
4.3. ALAN ANALİZLERİ	7		
4.3.1. İDARİ YAPI	7		
4.3.2. EKONOMİK KIRILGANLIKLAR	7		
4.3.3. SOSYAL KIRILGANLIKLAR	7		
4.3.4. EKOLOJİK HASSASİYET	7		
4.3.5. AFETLERE DAYANIKLILIK.....	7		
4.3.6. MÜDAHALE ERİŞİLEBİLİRLİĞİ.....	7		
5.PLANLAMA YAKLAŞIMI	9		
5.1. FİKİR VE YAKLAŞIM İLİŞKİSİ	9		
5.2. PLANLAMA İLKELERİ	9		
5.3. ÜST ÖLÇEK PLANLAMA YAKLAŞIMI	10		
5.3.1. SOSYO-EKONOMİK YAKLAŞIM.....	10		
5.3.1. SOSYO-EKONOMİK YAKLAŞIM.....	10		
5.4. VİZYON – AMAÇ	10		
5.5. HEDEF– STRATEJİ- EYLEM.....	11		
5.6. YAKLAŞIM ŞEMASI.....	13		
6. TASARIM YAKLAŞIMI	14		

1. GİRİŞ

Dayanıklılık, bireylerin, toplumların, sistemlerin veya yapıların zor koşullara, streslere ve şoklara karşı gösterdikleri direnç ve toparlanma yeteneğidir. Bu kavram, sosyal, ekonomik, çevresel ve fiziksel boyutlarda ele alınabilir. Kentsel dayanıklılık ise şehirlerin doğal afetler, ekonomik krizler, sosyal huzursuzluklar ve iklim değişikliği gibi çeşitli tehditlere karşı sürdürülebilir şekilde varlığını sürdürebilme kapasitesidir. Kentsel dayanıklılık, şehrin altyapısının, hizmetlerinin ve toplumsal yapısının esnek ve adaptif olmasını gerektirir. Bu bağlamda, kentler hem kriz anında hızlı tepki verebilmeli hem de uzun vadeli olarak dayanıklılığı artıracak stratejiler geliştirmelidir. Böylelikle, kentsel dayanıklılık sadece mevcut tehditlere karşı koymakla kalmaz, aynı zamanda gelecekteki belirsizliklere de hazırlıklı olmayı sağlar. Beykoz ilçesi, İstanbul'un kuzeydoğu kesiminde yer alan ve kentsel yayılma nedeniyle hızla gelişen bir bölge olarak, mevcut sosyo-ekonomik ve çevresel zorluklar nedeniyle sürdürülebilirlik ve dayanıklılık açısından çeşitli sorunlarla karşı karşıyadır. Proje kapsamında ilçenin mevcut durumunu analiz edilerek, kentsel risklerini belirlenmiş ve dayanıklılığını artırmaya yönelik öneriler sunulmuştur.

2. TEMA KAPSAMI

Dayanıklılık, herhangi bir sistemin beklenmedik şoklara, krizlere ya da uzun süren streslere karşı bütünlüğünü kaybetmeden cevap verebilmesi ve bu etkenler sonucunda değişen koşullara, kendini geliştirerek ve yenileyerek uyum sağlayabilmesi olarak tanımlanmaktadır (Adger, 2000; Berkes vd., 2003; Gunderson, 2000; Nelson vd., 2007; Walker vd., 2006)

Dayanıklılık Kuramı

Dayanıklılık Mühendisliği; etki karşısında sistemin ne kadar hızlı toparlandığı ve denge haline gelebildiği ile ölçülmektedir.

Ekolojik Dayanıklılık; sistemin mevcut yapısını değiştirmeden sisteme etki eden rahatsızlık verici olay ve etkisinin sistem tarafından absorbe edilmesi

Evrimsel Dayanıklılık; stresler ve gerginlikler karşısında mevcut normale dönmeyen yanında, kompleks yapıdaki sosyo-ekolojik sistemin değişme, adapte olma ve dönüşebilme yeteneği

Birleşmiş Milletler Afet Risklerini Azaltma Ofisi'nin tanımına göre; kentsel dayanıklılık, herhangi büyüklükteki insan yerleşimleri olan kentsel sistemlerin bir tehlike ile karşılaştığında kendini sürdürebilme kapasitesidir.

Dayanıklı bir kentsel sistem, yaşamı korumak, gelişme ve kalkınmayı güvence altına almak ve yatırım yapılabilir bir ortamı teşvik etmek için tehlikeleri değerlendirir, planlama yapar ve müdahale eder.

Kentler sadece güçlü fiziksel altyapıya ve yapılı çevreye ihtiyaç duymazlar, aynı zamanda kendi iç güçlerine ve kararlılıklarına da ihtiyaç duyarlar. Kentsel dayanıklılıkla ilgili araştırmalar temel olarak iki başlık altında gruplandırılmaktadır. Bu çalışmaların yaklaşık yarısı iklim değişikliğine ve sel, taşkın, deprem vb. spesifik tehditlere karşı kentsel dayanıklılık tanımı yaparken, kalan diğer yarısı tüm risklere karşı kentsel sistem dayanıklılığını öne çıkarmaktadır (Meerow ve ark., 2016, s. 42).

Metabolik Akışlar

- Üretim
- Arz
- Tüketim Zincirleri

Sosyal Dinamikler

- Demografi
- Beşeri Sermaye
- Adaletsizlik

Yapısal Çevre

- Kentsel Peyzajda
- Ekosistem
- Hizmetleri

Yönetişim İlişkileri

- Kurumsal Yapılar
- Organizasyonlar

Kentsel dayanıklılık, insan refahı ve yaşam kalitesini sürdüren kentsel sistemlerin dayanıklılığını ifade eder. Bu kavram, yönetim ağları, toplumun zorluklarla başa çıkma yeteneği, sosyal dinamikler ve yapılı çevre arasındaki ilişkileri kapsar. Ayrıca, kentsel formun fiziksel örüntüleri ve mekânsal ilişkilerini tanımlar (Urban Resilience Research Prospectus, 2007).

3.KENTSEL DAYANIKLILIK

3.1. TARİHSEL SÜREÇ

Dayanıklılık, kentlerin depremde salgın hastalığa, siber saldırılardan su sıkıntısına, göçten şiddetli yağışlara, sınırlı kaynaktan kapasite azlığına vb. çok çeşitli akut ve şok kronik streslerin yıkıcı etkilerine, yerel ve küresel olarak sıklıkla maruz kalması ve hasar görme olasılıklarının giderek artmasından dolayı, sorunlar ile baş edebilmek adına literatürde kendine oldukça fazla yer bulmuştur. (KONUCCU,2020)

Dünya devletleri kentlerin karşı karşıya kaldığı bu sorunlarla baş edebilmek, ilgili risklerini azaltmak ve küresel çözümler ortaya koyabilmek için; 1970'li yıllardan itibaren farklı sorun başlıklarında paneller düzenlemiş, çerçeveler, sözleşmeler, stratejiler, eylem planları ve gündemler oluşturmuş, anlaşmalar yapmış ve küresel hedefler belirlemiştir. (KONUCCU,2020)

Etimolojik olarak bakıldığında ilk ciddi anlamda dayanıklılık kavramı 1958'lerde mekanikte kullanılmıştır. Kentsel planlama alanındaki kullanımı ekoloji bilimiyle ilgilenen Crawford Stanley Hollin'in 1973 yılında yaptığı yayınındaki tanımıyla ilişkilendirilerek literatüre girmiştir.

3.2. KENTSEL DAYANIKLILIK BOYUTLARI

3.2.1. MEKANSAL BOYUT

Ekolojik dayanıklılığın planlama sürecinde değerlendirilmesi, risklerin belirlenmesi, risklerin azaltılması ve kriz durumlarında müdahale stratejilerinin geliştirilmesi gibi adımları içerir. Bu süreçte, altyapı sistemlerinin güçlendirilmesi, riskli bölgelerin belirlenerek yapılaşmaya kapatılması, yeşil alanların artırılması gibi önlemler alınabilir. Ayrıca, toplumun bilinçlendirilmesi ve afet yönetim planlarının oluşturulması da mekânsal dayanıklılığı artırmak için önemli adımlardır.

Yapısal çevre, kentsel dayanıklılığın bir diğer boyutudur ve şehirlerin sürdürülebilirliği ile güvenliği için hayati öneme sahiptir. Yapısal çevre, binaların ve altyapı sistemlerinin dayanıklılığını içerir. Bu, yapıların doğal afetlere, iklim değişikliğine ve diğer risklere karşı dirençli olmasını sağlayarak, insanların yaşamını ve mülklerini korur. Yapısal çevrenin kentsel dayanıklılık boyutunda değerlendirilmesi, bir dizi strateji ve uygulamayı gerektirir ve bu stratejiler, şehirlerin gelecekteki tehditlere karşı daha hazırlıklı olmasını sağlar. Yapısal çevrenin dayanıklılığı aynı zamanda ekolojik sürdürülebilirlik ile de bağlantılıdır. Doğal kaynakların etkin bir şekilde kullanılması, enerji verimliliğinin artırılması ve atık yönetiminin düzenlenmesi gibi uygulamalar yapısal çevrenin dayanıklılığını artırabilir.

3.2.2. SOSYAL BOYUT

Sosyal dayanıklılık; bireyler, kuruluşlar veya topluluklar gibi sosyal varlıklarla ve bunların çeşitli türden çevresel ve sosyal tehditleri tolere etme, absorbe etme, bunlarla başa çıkma ve bunlara uyum sağlama yetenekleri veya kapasiteleridir. Sosyal dayanıklılık, içinde bulunduğu toplumun toplam olma hissini, aidiyetini, kültürel kimliğini ve sosyal uyum yeteneğini artırarak; daha bilinçli, aktif, kolektif, sağlıklı ve öğrenen bir toplumun oluşmasını sağlamaktadır.

Kentsel dayanıklılığın bir boyutu olan sosyal dayanıklılığın sağlanamaması ve sosyal kırılmalıklarının artmasıyla; halk katılımı, toplum bilinci ve dayanışması azalmakta, yoksulluk, kötü eğitim şartları, olumsuz sağlık ve barınma koşulları kendini göstermekte ve geleneksel yaşam pratikleri artmaktadır.

3.2.3. EKONOMİK BOYUT

Baş edebilme kapasitesiyle ilintili olarak sahip olunan maddi kaynaklara/varlıklara işaret eden göstergeleri içermektedir. Kentin ekonomik gelişmişlik düzeyi, kişi başına gelir düzeyi, hane halkı geliri, istihdam oranı, mülk güvencesi ve kiracı oranı gibi göstergeler bu kapsamda değerlendirilmektedir. Daha fazla miktarda ve çeşitlilikte kaynağa ya da varlığa sahip olan toplulukların daha az kırılma olduğu kabul edilmektedir (Herslund vd., 2016: 153). Bu alanda yapılan pek çok araştırma, kentleşme hızı yüksek

az gelişmiş ve gelişmekte olan ülke kentlerinin daha kırılgan olduğunu ortaya koymaktadır (Garschagen, Lankao, 2015: 37; UN Habitat, 2009: 3; UN-Habitat, 2015b: iv).

Ekonomik kısıtlar aynı zamanda alt yapı hizmetlerinde de yetersizliğe yol açmaktadır. Özellikle kentin yoksul kesimlerinin ikamet ettiği alanlarda alt yapı hizmetlerinde görülen yetersizlikler, bu kesimlerin su, kanalizasyon, enerji, ulaşım, eğitim ve sağlık gibi temel hizmetlere erişimini güçleştirmekte ve kırılganlıklarını artırmaktadır.

3.2.4. KURUMSAL BOYUT

.Kendi kendini organize etme kapasitesi, bir sistemin kendi kimliğini yeniden yaratması ve devamlılığını sağlaması anlamına gelir. Dayanıklı kentler özelinde, bu kapasite şehirlerin değişen koşullara uyum sağlama ve kendi yapılarını koruma yeteneklerini ifade eder. Bu özelliğe sahip kentler, dışarıdan gelen olumsuz etkilere karşı korunur ve devamlılıklarını sürdürmek için sürekli olarak yatırım, sübvans ya da yenilemeye ihtiyaç duymazlar. Dayanıklı kent planlama sürecinin en önemli katkısı, mevcut kapasiteyi kullanma yeteneğini geliştirmek ve bu amaçla politika oluşturmada aktörlerin rollerini ve kaynaklarını netleştirmektir. Kurumsal dayanıklılık kriterleri göz önünde bulundurularak paydaşların ana rolleri dayanıklılık perspektifiyle gruplandırıldığında, iş birliği ve fikir birliği oluşturmak, görev dağılımlarını yapmak, değişen karar ve hedeflerden geri bildirim almak kritik öneme sahiptir. Planların yasal ve kurumsal yapısını tanımlamak ve onaylamak, strateji geliştirme; planlar yapmak, senaryoları planlamak, öncelikli konuları belirlemek ve uzun-kısa vadeli hedefleri tespit etmek süreçleri stratejik yönetim açısından belirleyicidir.

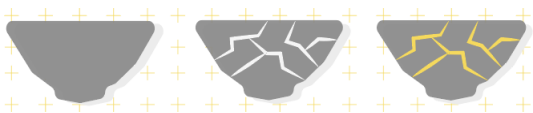
3.3. PLANLAMA STRATEJİLERİ VE TASARIM İLKELERİ

- Kentin diğer ulusal ve uluslararası kentler ile sorunlar, dayanıklılık ve sürdürülebilirlik temalarında; bilgi, tecrübe, uygulama ve iyi örnek paylaşımını destekleyecek platformların bir parçası olması
- Kentte erken uyarı sistemleri oluşturulması ve acil durum yönetim kapasitelerini arttırarak, düzenli kamu tatbikatlarının yapılması
- Hasar verici doğa olaylarını engellemek için ekosistemlerin ve doğal eşiklerin korunması
- Düşük gelirli gruplar için güvenli araziler tespit edilip yasadışı yerleşmelerin önüne geçilmesi
- Tüm okul ve sağlık tesislerinin güvenliğini değerlendirmesi ve bunların gerektiğinde arttırılması
- Riskler ve tahmin edilemeyen olaylar için bir bütçe atanması ve düşük gelir gruplarına teşvikler sağlanması
- Afet riskinin azaltılması ve hazırlıklı olunması için sivil toplumun katılımına dayalı, tüm paydaşların kendi rolünün farkında olduğu yerel farkındalık oluşturan bir organizasyon kurulması

3.4. TÜRKİYE'DE VE DÜNYA'DA DAYANIKLI KENTLER

3.5. KENTSEL DAYANIKLILIK VE KINTSUGİ İLİŞKİSİ

Kintsugi felsefesi, kökeni antik Japon kültürüne dayanan ve "altınla tamir" anlamına gelen bir sanat ve düşünce biçimidir. Bu felsefe, kırılmış veya hasar görmüş bir nesnenin onarımını altın veya başka değerli metaller kullanarak yapmayı içerir. Kintsugi, nesnelerin kusurlarını ve hasarlarını sadece parçalanmış veya bozulan bir şey olarak görmek yerine, bu deneyimlerin bir parçası olarak kabul edilmesini teşvik eder. Bu onarım sürecinde, nesnenin kırılan parçaları altın hatlarla birleştirilir ve böylece nesne, geçmiş yaşantısının izlerini taşır ve benzersiz bir karakter kazanır. Kintsugi felsefesi, kırık bir nesnenin onarımı sırasında ortaya çıkan estetik anlayışını, kentlerin geçmişten gelen izlerini koruma ve onarma sürecinde de benimseyerek, kentsel dokunun özgünlüğünü ve değerini vurgular.

Kentsel dayanıklılık, şehirlerin doğal afetler, ekonomik dalgalanmalar, sosyal değişimler ve diğer zorluklarla başa çıkabilme kapasitesini arttırmayı hedefler. Bu kavram, sadece bu zorluklara dayanmasını değil, aynı zamanda bu süreçten güçlenerek çıkmasını da içerir. Kentsel dayanıklılık ve Kintsugi felsefesi arasındaki benzerlikler, kırılmaları, hasarları veya zorlukları kabul etmeyi ve bu deneyimleri bir değer olarak görmeyi vurgular. Her ikisi de kırılma ve onarım sürecinin, nesnenin

karakterini ve güzelliğini artırdığına inanır. Kusurları kabul etme, yaşamın zorluklarını öğrenme ve bir değer haline getirme fikrini temsil eder. İstanbul, hızlı nüfus artışı, trafik sorunları, altyapı eksiklikleri ve çevresel zorluklar gibi çeşitli sorunlarla karşı karşıyadır. Bu zorluklar, şehir planlaması ve yönetimi süreçlerinde Kintsugi felsefesiyle uyumlu bir biçimde ele alınabilir. Yani, kırılmaların veya zorlukların şehrin yeniden şekillendirilmesi ve güçlendirilmesi için bir fırsat olarak görülmesi ve bu süreçte şehir sakinlerinin, yerel yönetiminin ve diğer paydaşların işbirliğinin önemi vurgulanabilir. İstanbul gibi bir şehirde, bu yaklaşım, şehrin tarihinden aldığı güçle mevcut sorunlara çözüm bulma ve böylece daha dirençli bir kentsel yapı oluşturma potansiyelini taşır. Beykoz'un geçmişteki ve mevcut zorluklarını kabul ederek, bu deneyimleri bir değer olarak görerek ve şehir sakinleriyle işbirliği yaparak daha dayanıklı ve yaşanabilir bir ilçe haline gelmeye çalışılması gerektiğini vurgular. Aynı zamanda, toplumsal katılımın artırılması, yeşil alanların korunması, eğitim ve farkındalık oluşturulması gibi adımlar da kentsel dayanıklılığı artırmaya katkı sunar. Kintsugi felsefesi ve kentsel dayanıklılık arasındaki ilişki, geçmişin deneyimlerinden ders çıkararak ve mevcut zorlukları fırsata çevirerek şehirlerin daha yaşanabilir ve dayanıklı bir geleceğe doğru ilerlemesini sağlayabilir. İstanbul gibi bir şehirde, bu yaklaşımın benimsenmesi, şehrin tarihinden aldığı güçle mevcut sorunlara çözüm bulma ve böylece daha dirençli bir kentsel yapı oluşturma potansiyelini taşır. Kintsugi felsefesi, kırılmış olanın onarılması sırasında ortaya çıkan değer anlayışını vurgularken, kentsel dayanıklılık da şehirlerin krizleri aşma ve gelişme süreçlerinde benzer bir esneklik ve dönüşüm kapasitesini temsil eder.

4. TEMA ANALİZLERİ

4.1. ÇALIŞMA ALANI

İstanbul, hızlı nüfus artışı, plansız kentleşme, altyapı sorunları ve trafik sıkışıklığı gibi zorluklarla karşı karşıyadır. Doğal afetlere hazırlıksızlık, altyapı eksiklikleri ve çevresel tahribat kent in esnekliği azaltır. Altyapının güçlendirilmesi, yeşil alanların korunması, plansız kentleşmenin önlenmesi ve toplumsal dayanışma sağlanmalıdır. İstanbul, kentsel direnç açısından çeşitli zorluklarla karşı karşıyadır. Kent, hızlı nüfus artışı, plansız kentleşme, altyapı sorunları ve trafik sıkışıklığı gibi sorunlarla mücadele etmektedir. İstanbul'un tarihi ve kültürel turizm potansiyeli, ekonomik çeşitliliği ve dayanıklılığına katkıda bulunur. Mevcut yeşil alanların korunması ve plansız kentleşmenin önlenmesi gereklidir. İstanbul'da toplumsal katılım ve dayanışma kültürü güçlüdür ve kriz anlarında hızlı ve etkili tepkilerin verilmesine olanak tanır. Kentsel direnç kapasitesi artan kentler afetler ve diğer stres faktörlerinden etkilenmeden gelişir. Beykoz, Batıdan İstanbul Boğazı, doğudan Şile ilçesi, kuzeyden Karadeniz ve güneyden de Çekmeköy, Üsküdar ve Ümraniye ilçeleri ile çevrelenmiş bir İstanbul ilçesidir. Beykoz'un ormanlık alanları, İstanbul'un kentsel direnç kapasitesini artırır. Ormanlar, ekolojik dengeyi korur. Yeşil alanlar, kent sakinlerine stres atma ve doğayla iç içe olma imkânı sunar.

4.2. ÜST ÖLÇEK ANALİZLER

4.2.1. SOSYO-EKONOMİK DAYANIKLILIK

İstanbul geneli sosyo-ekonomik dayanıklılık kapsamında demografik, istihdam, sosyal güvenlik, eğitim, sağlık, finans, rekabetçilik, yenilikçilik ve yaşam kalitesi değişkenleri olmak üzere dokuz kategori altında değerlendirilmiştir. Değerlendirme sonucu Şişli ilçesi sosyo-ekonomik dayanıklılık açısından en iyi durumda olan ilçe olarak belirlenirken Sultanbeyli ilçesi en kötü durumda olan ilçe olarak belirlenmiştir. Çalışma alanı olan Beykoz ilçesi ise sosyo-ekonomik dayanıklılık açısından orta durumda olduğu belirlenmiştir. Değerlendirmeler, İstanbul'un farklı ilçelerinin sosyo-ekonomik dayanıklılığını anlamak için temel oluşturmaktadır. Değerlendirmeler sonucu belirli ilçelerin güçlü ve zayıf yönlerini belirleyerek, gelecekteki planlama ve politika oluşturma süreçlerinde yol gösterici olacaktır.

4.2.2. MEKANSAL DAYANIKLILIK

İstanbul geneli mekânsal dayanıklılığa bakıldığında ilk olarak deprem riski incelenmiştir. İstanbulun güneyine inildikçe fay hattına yakınlığından ötürü deprem riski ve etkisi artmaktadır. Deprem riski yüksek olan bölgelerde binaların 2000 yılı öncesinde yapılmış olması bu deprem etkisini daha da arttırmaktadır. Ek olarak deprem riskinin yüksek olduğu bölgelerde bina arası uzaklık az, binalar birbirini etkileyecek şekilde bitişik, sokak genişlikleri dar ve sokak açıklıkları azdır. Bu durum deprem sonrası herhangi bir müdahaleyi veya tahliyeyi zorlaştırıcı etki yaratmaktadır. Çalışma alanı olan Beykoz, 2. derece deprem riski barındırmaktadır. Arazi

yapısıyla deprem etkisini kendi içinde azaltsa da ilçenin özellikle kıyı kesimlerinde bulunan 2000 yılı öncesi yapılmış binalar alan için tehdit oluşturmaktadır.

4.2.3. ÜST ÖLÇEK PROJELER VE EKOLOJİK DAYANIKLILIK

Beykoz, İstanbul'un önemli ekolojik alanlarından biri olarak kabul edilmektedir. Ancak geçmiş zamanda planlanan ve hayata geçirilen; 3. Köprü ve Kuzey Marmara Otoyolu, diğer yandan şu an plan aşamasında olan Kanal Riva, İstanbul Ankara Yüksek Hızlı Tren Hattı ve Melen Çayı Boru hattı projeleriyle ekolojik alanlar üzerinde baskı kurmaktadır. Bu baskı sonucunda ekonomik dayanıklılık adına avantaj sağlanacağı düşünülse de ekolojik bölgelere yapılaşma baskısı, orman yangını, flora fauna kaybı gibi olaylardan ötürü ekolojik dayanıklılığa büyük oranda zarar vermektedir. Sanayi alanları etki sahalarının ve maden ruhsat sahalarının ekolojik alanlarda bulunması ekolojik alanlarının çevre sorunları yaşamasına ve iklim değişikliği gibi büyük çaplı zararlı etkileri bulunmaktadır.

4.3. ALAN ANALİZLERİ

4.3.1. İDARİ YAPI

YASAL ÇERÇEVE

Stratejik Yönetim Alanına, İmar Durumuna, Satın Alma ve Kamulaştırmaya, Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesine ilişkin kanun ve yönetmelikler, Deprem Yönetmeliği, Yangın Yönetmeliği, Çevre Kanunu ve İnşaat Mühendisleri Odası tarafından belirlenen standartlar ve yönergeler, Sosyal Hizmetler, Sağlık Hizmetleri, Toplum Düzenine ilişkin kanun ve düzenlemeler

4.3.2. EKONOMİK KIRILGANLIKLAR

İstihdam ve üretim sahaların yetersiz olduğu gözlemlenmiştir. Bilgi teknolojileri sektörü geleneksel merkezde gelişim gösterse de Öğümce ve Cumhuriyet mahalleleri gibi kırsal alanlar ve alt merkezlerde üretim kısıtlıdır.

Riva deresi çevresinde tarım ve hayvancılığın yeterli teşvik almadığı için gelişemediği gözlemlenmiştir. Tarım ve hayvancılığın potansiyeli düşünüldüğünde yapılan gıda yatırımları yetersiz kalmaktadır

4.3.3. SOSYAL KIRILGANLIKLAR

4.3.4. EKOLOJİK HASSASİYET

Beykoz ilçesinde geçmiş zamanda hayata geçirilen; 3. Köprü ve Kuzey Marmara Otoyolu, diğer yandan şu an plan aşamasında olan Kanal Riva, İstanbul Ankara Yüksek Hızlı Tren Hattı ve Melen Çayı Boru hattı projeleriyle ekolojik alanlar üzerinde kentleşme baskı kurmaktadır. Bunun yanı sıra ileriki zamanlar için bu projeler; orman yangını, flora ve fauna kaybı, rekreasyon kaynaklı çöp kirliliği gibi tehdit unsurları barındırmaktadır. Mega projelerle birlikte doğal alanlar parçalara bölünerek ekolojik dayanıklılık yönünden hasar almaktadır.

4.3.5. AFETLERE DAYANIKLILIK

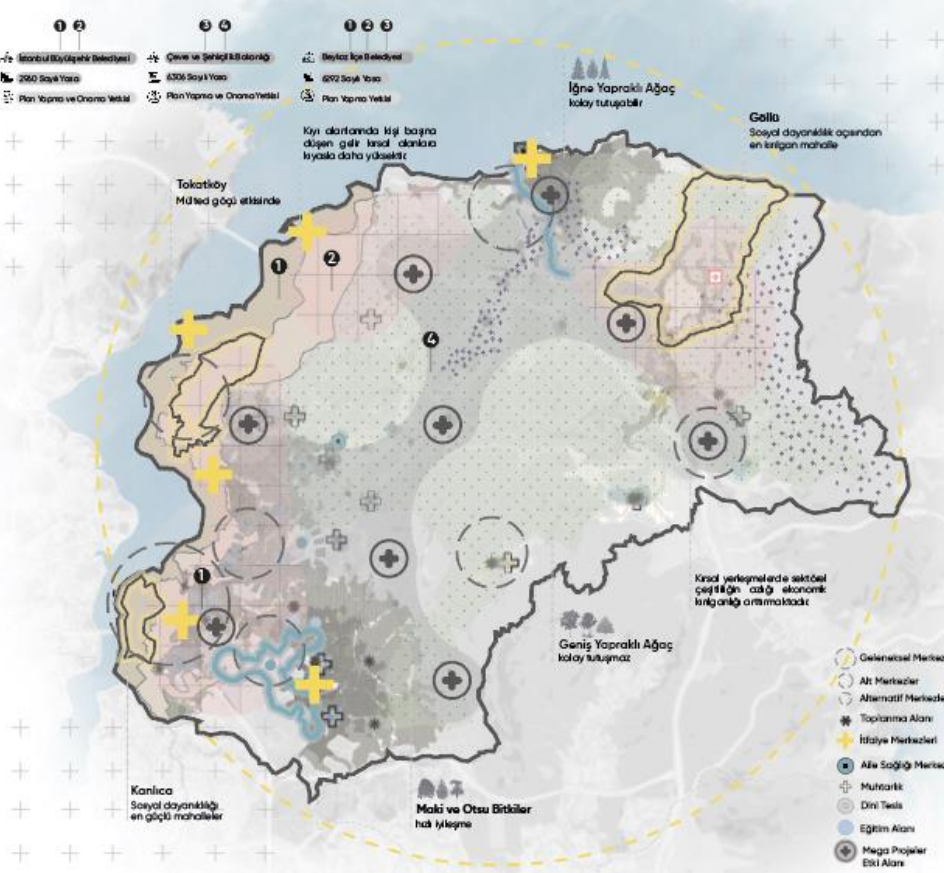
Afet müdahale bölgelerinde yapılan gözlemler, altyapı, yapısal dayanıklılık, ulaşım ağları, iletişim altyapısı, acil müdahale kapasitesi ve toplum bilinci gibi alanlarda bazı eksikliklerin olduğunu göstermektedir. Altyapı sistemlerinin afetlere dayanıklı olmaması ve altyapıda yaşanan arızalar, afet sonrası müdahaleyi zorlaştırabilmektedir. Ayrıca, eski ve güçlendirilmemiş binaların bulunduğu bölgelerde yapısal dayanıklılık eksikliği yaşanmaktadır.

4.3.6. MÜDAHALE ERİŞİLEBİLİRLİĞİ

Beykoz merkez ve sahil bölgeleri bu hizmetlere daha kolay erişebilirken, Polonezköy, Görele ve Bozhane gibi köyler coğrafi zorluklar ve sınırlı ulaşım olanakları nedeniyle dezavantajlı durumdadır. Bu nedenle, köylerdeki itfaiye teşkilatlarının kapasitelerinin artırılması, sağlık ve güvenlik hizmetlerinin erişilebilirliğinin iyileştirilmesi ve toplanma alanlarının belirlenmesi büyük önem

taşımaktadır. Beykoz merkez ve sahil tarafları, bu hizmetlere erişim açısından avantajlı bir konumda bulunurken, köyler dezavantajlı durumdadır. Muhtarlıklar, yerel yönetimin ilk basamağı olarak, acil durumlarda halkın bilgilendirilmesi ve yönlendirilmesinde kritik bir rol oynar. Aile sağlığı merkezleri, yaralanmalar ve acil sağlık ihtiyaçları için temel sağlık hizmetlerini sunar. Polis merkezleri, güvenliğin sağlanması ve düzenin korunmasında önemlidir. İtfaiye, yangın ve kurtarma operasyonlarında en hızlı müdahale eden birimdir. Toplanma alanları ise halkın bir araya gelerek bilgi alabileceği ve yardım bekleyebileceği alanlardır.

4.4. SENTEZ

ÇATLAK

- Yetersiz sosyal hizmetlerin, özellikle dezavantajlı gruplar için yeterli destek sağlanamaması ve sosyal sorunların derinleşmesi.
- Eğitim ve sağlık hizmetlerine erişim zorluğunun, ilçedeki sosyal kalkınmanın önünde büyük bir engel teşkil etmesi ve sosyal adaletsizlikleri artırması.
- Beykoz'da sosyal eşitsizliklerin varlığı, özellikle sosyo-ekonomik açıdan dezavantajlı mahallelerde yaşayanlar için eğitim, sağlık ve güvenlik hizmetlerine erişimi zorlaştırması.
- Katılımcı yönetim eksikliğinin, yerel halkın kentsel karar alma süreçlerine dahil olmasını

engellemesi ve yerel yönetimlerin etkinliğini azaltması.

- Şeffaf olmayan karar alma süreçlerinin, halkın yerel yönetimlere olan güvenini azaltması ve katılımcı demokrasinin önünde engel teşkil etmesi.
- Beykoz'da yetersiz planlama ve altyapı sorunlarının, özellikle ulaşım ve kentsel hizmetlerin etkin bir şekilde sunulmasını engellemesi ve yaşam kalitesini düşürmesi.
- İlçedeki ekonomik çeşitliliğin yetersiz olması, genç nüfusun iş bulma konusunda yaşadığı zorlukları artırması ve beyin göçüne neden olması.
- Geleneksel sanayilerin kaybı ve yenilikçi sektörlerin yeterince gelişmemesi, ekonomik çeşitliliğin azalmasına ve ekonomik kırılabilirliğin artmasına yol açması.
- Beykoz'da işsizlik oranının yüksek olması ve birçok kişinin düşük gelir düzeyinde çalışması, sosyal ve ekonomik problemlerin artmasına neden olması.
- Biyoçeşitlilik kaybının, özellikle orman alanlarının daralması ve doğal yaşam alanlarının yok olması nedeniyle ilçede önemli bir çevresel sorun olarak ortaya çıkması.
- Sanayi tesislerinden kaynaklanan hava ve su kirliliğinin, ilçenin çevre sağlığını etkilemesi ve uzun vadede halk sağlığı riski oluşturması.
- Beykoz'da hızla artan kentleşme ve sanayileşme nedeniyle yeşil alanların azalması, doğal habitatların tahrip olmasına ve ekosistem dengesinin bozulması

ALTIN

- İlçede ekoturizmin teşvik edilmesi, doğal güzelliklerin korunmasına yardımcı olurken, yerel halk için yeni iş ve gelir olanakları yaratılması.
- Beykoz'da sosyal kalkınmanın hızlanması ve sürdürülebilir bir toplumsal yapıya katkı sağlaması.
- Kapsayıcı sosyal politikaların, dezavantajlı grupların yaşam kalitesini artırmak ve sosyal adaleti sağlamak adına önemli fırsatlar sunması.
- Toplumsal dayanışmanın ve sosyal yardımlaşma ağlarının güçlendirilmesi, sosyal eşitsizliklerin azaltılması ve toplumsal uyumun artırılması
- Toplum katılımının artırılması, yerel halkın kentsel karar alma süreçlerine dahil edilmesi
- Yerel yönetimlerin güçlendirilmesi ve yetki alanlarının genişletilmesi, daha etkin ve yerel ihtiyaçlara duyarlı bir kentsel yönetim sağlamaya katkı sağlaması.
- Akıllı şehir uygulamalarının, Beykoz'da kentsel yönetim ve hizmetlerin daha verimli hale gelmesine yardımcı olması ve vatandaşların yaşam kalitesini artırması.
- Kültürel ve yaratıcı endüstrilerin teşvik edilmesi hem ekonomik çeşitliliğin artırılması hem de Beykoz'un benzersiz kültürel kimliğinin korunmasına yardımcı olması.
- Beykoz'un doğal ve kültürel mirasının, turizm potansiyelini artırarak yerel ekonomiye önemli katkılar sağlaması. Bu kapsamda sürdürülebilir turizm stratejilerinin geliştirilmesi.
- Yenilikçi girişimlerin desteklenmesi ve genç girişimcilere yönelik teşviklerin artırılması, ilçede ekonomik dinamizmin artması.
- Sürdürülebilir tarım uygulamalarının teşvik edilmesi hem yerel ekonomiye katkı sağlanması hem de doğal kaynakların daha verimli kullanılması.
- Beykoz'un geniş ormanlık alanları ve doğal parklarının korunarak ve geliştirilerek ekoturizm potansiyelini artırması

5.PLANLAMA YAKLAŞIMI

5.1. FİKİR VE YAKLAŞIM İLİŞKİSİ

Kintsugi felsefesi, Japon kültüründe kırık veya hasar görmüş seramiklerin onarılmasında kullanılan bir yöntemdir. Bu felsefeye göre, kırık bir şey onarıldığında, onarılan kısım altın veya gümüş gibi değerli bir madenle doldurularak kırığın izleri vurgulanır ve obje daha değerli hale gelir.

Beykoz'un genelinde belirlenen çatlakların tespit edilerek onarılması, Kintsugi felsefesine benzer bir yaklaşımla ele alınabilir. Bu sanat, kırık ve hasarlı objelerin geçmişini onurlandırarak, onları daha değerli ve güzel hale getirmeyi amaçlar. Beykoz'un çatlaklarına da aynı perspektiften yaklaşarak, bu kentin tarihi ve kültürel mirasını koruyup, aynı zamanda güçlendirebiliriz.

5.2. PLANLAMA İLKELERİ

KORUMA

Mevcut değerleri gelecek nesillere aktarma süreci; kültürel ve doğal mirasın sürdürülebilirliğini ve kentin karakterini korumasını kapsar. Aynı zamanda yerel toplulukların ve kimliklerinin de korunması bu ilkenin bir parçasıdır. Bu ilke, geçmişten gelen değerlerin geleceğe taşınmasını ve sürdürülebilir bir şekilde yaşatılmasını sağlar.

İYİLEŞTİRME

Bir alanın mevcut durumunu dönüştürmek, yaşanabilirliğini artırmak ve gelecekteki risklere karşı daha dirençli hale getirilmesini, sosyal ve ekonomik koşulların iyileştirilmesini ve çevresel kalitenin artırılmasını da kapsar. Kentsel alanların daha yaşanabilir ve işlevsel hale getirilmesi için yapılan çalışmalar bu ilkenin kapsamına girer.

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

Bir alanın mekânsal, ekolojik, ekonomik ve sosyal açılardan uzun vadeli sağlamlığını ve yaşanabilirliğini koruyarak gelişmesi, kaynakların verimli ve etkili kullanımı, enerji verimliliğinin artırılması ve uzun vadeli çevresel, ekonomik ve sosyal dengelerin sağlanmasını hedefler. Bu ilke, gelecek nesillerin ihtiyaçlarını karşılayabilme kapasitesini koruyarak, günümüz ihtiyaçlarını karşılamayı amaçlar.

ESNEKLİK

Kentlerin gelişen ihtiyaçlara ve çevresel faktörlere hızlıca uyum sağlama kabiliyeti ile daha dirençli hale getirilmesini değişen koşullara ve acil durumlara hızlı uyum sağlayabilmeyi içerir. Bu ilke, yeniliklere ve farklılıklara açık olmayı, çeşitli kullanım ve fonksiyonlara uyum sağlamayı gerektirir. Esneklik, kentsel alanların ve toplulukların daha dayanıklı ve uyumlu olmasını sağlar.

BÜTÜNSELLİK

Kentin mekânsal, sosyal, ekonomik, ekolojik ve idari tüm unsurlarının bir arada ele alındığı dengeli alanların oluşturulmasını kentsel planlamada farklı disiplinlerin ve aktörlerin entegrasyonunu ifade eder. Bu ilke, kapsamlı ve katılımcı yaklaşımların benimsenmesini ve farklı bölgeler ile kentsel alanlar arasında uyum sağlanmasını gerektirir. Bütünsellik, kentsel gelişimin tek bir çerçevede ve uyum içinde ilerlemesini sağlar.

DUYARLILIK

Duyarlılık ilkesi, toplumsal ihtiyaçlara ve beklentilere duyarlı olmayı, çevresel etkilerin ve risklerin farkında olmayı içerir. Bu ilke, toplumun farklı kesimlerinin ihtiyaçlarına saygı göstermeyi ve bu ihtiyaçlara uygun çözümler sunmayı hedefler. Duyarlılık, kentsel planlamanın insan odaklı ve adil olmasını sağlar.

5.3. ÜST ÖLÇEK PLANLAMA YAKLAŞIMI

5.3.1. SOSYO-EKONOMİK YAKLAŞIM

İstanbul geneli sosyo-ekonomik dayanıklılık kapsamında demografik, istihdam, sosyal güvenlik, eğitim, sağlık, finans, rekabetçilik, yenilikçilik ve yaşam kalitesi değişkenleri olmak üzere 9 kategori altında değerlendirilmiştir. Değerlendirme sonucu Sultanbeyli ilçesi dayanıklılık açısından en kötü durumda olan ilçe olarak belirlenirken çalışmanı alanı olan Beykoz ilçesi ise sosyo-ekonomik dayanıklılık açısından orta durumda olduğu belirlenmiştir. İstanbul geneline bakıldığında ilin en büyük ihtiyacı toplumun eğitim düzeyinin artırılması, farkındalık ve bilinç düzeylerinin geliştirilmesidir. Bunun yanı sıra yerel kaynakların kullanımının artırılması, yeni işgücü geliştirmesi ve mültecilerin toplumla uyumunun sağlanması gerekmektedir. Sosyo-ekonomik dayanıklılık kapsamında Silivri, Çatalca, Arnavutköy, Şile, Esenler ve Sultanbeyli ilçelerine öncelik verilmelidir.

5.3.1. SOSYO-EKONOMİK YAKLAŞIM

İstanbulun güneyine inildikçe fay hattına yakınlığından ötürü deprem riski ve etkisi artmaktadır. Ek olarak deprem riskinin yüksek olduğu bölgelerde bina arası uzaklık az, binalar birbirini etkileyecek şekilde bitişik, sokak genişlikleri dar ve sokak açıklıkları azdır. Bu durum deprem sonrası herhangi bir müdahaleyi veya tahliyeyi zorlaştırıcı etki yaratmaktadır. Zorlaştırıcı etkiyi azaltmak adına afete yönelik tahliye ve müdahale rotaları oluşturularak erişimin kolaylaştırması sağlanabilir. Ekolojik olarak son zamanlarda artan mega projeler nedeniyle ekolojik bölgelerde yapılaşma baskısı, orman yangını, flora fauna kaybı gibi zararlar artmaktadır. Bu durumda ekolojik bölgelerin yeniden bütünlüğünün sağlanması için tampon bölge, ekolojik köprü, kuzey yaşam koridoru, kültürel habitat gibi ekolojik dayanıklılığı artırıcı müdahaleler yapılması gerekmektedir.

5.4. VİZYON – AMAÇ

VİZYON

Kenti dayanıksızlaştıran çatlakları değerli kılan kapsayıcı ve adil bir Beykoz

AMAÇ

Beykoz'un geçmişinin izlerini koruyarak kentin kırılganlıklarını ve hasarlarını onarmak ve bu sayede kentin karakterini güçlendirme

5.5. HEDEF– STRATEJİ- EYLEM

HEDEF 1: Nitelikli ve fonksiyonel yaşam alanları geliştirerek sürdürülebilir kentsel büyümeyi sağlamak

STRATEJİ 1.1.Kentsel fonksiyonların yer seçiminde belirlenen alt merkez alanlarının kullanılmasıyla, kentleşme baskısının azaltılması ve mevcut kent dokusunun korunması

STRATEJİ 1.2.Kıyı alanlarındaki doğal ekosistemler korunarak sıkışıklığın azaltılması ve yaşam kalitesinin artırılması

STRATEJİ 1.3.Kent morfolojisindeki sorunlar belirlenerek restorasyon ve yenileme çalışmaları ile kent bütünlüğünün sağlanması

E1: Kentsel dönüşüm masaları oluşturularak afet riski taşıyan yapıların öncelikli olarak belirlenmesi ve dönüşüm süreçlerinin hızlandırılması

E2: Alt merkez alanlarına yapılan yatırımları teşvik edecek vergi avantajları veya destekler ile küçük işletmelerin ve girişimcilerin ilgisinin artırılması

E3: Kentsel veri analitiği ve yapay zekâ ile desteklenerek yapıların akut ve şok durumlarına karşı dayanıklılığının ölçülmesi

E4: Kentleşme baskısının ve kültürel hassasiyetlerin olduğu kıyı şeridinde -Anadolu Hisarı ve çevresi- koruma kuşakları oluşturulması

E5: Kıyı alanlarının geçirgenliğini artırması ve doğal yaşama entegrasyonu için düşük yoğunluklu bölgeler oluşturulması

HEDEF 2: Kentteki ekolojik dengeyi korumak için çevresel etkileri minimize eden kentsel sürdürülebilir enerji ve doğal sistemler geliştirmek

STRATEJİ 2.1.Kentin su kaynaklarının sürdürülebilir bir biçimde kullanılması ve verimli toprak yönetiminin sağlanması

STRATEJİ 2.2.Atık yönetimi ve geri dönüşüm uygulamalarıyla kaynakların verimli kullanımı teşvik edilmesi

STRATEJİ 2.3.Sürdürülebilir çevre ve enerji yönetimini güçlendirmek için yenilenebilir enerji kaynaklarına yatırım yapılması

E6: Yağmur suyu hasadı sistemlerinin kurulması, damla sulama teknikleri gibi peyzaj uygulamaları ile su tasarrufunun sağlanması

E7: Kente yayılan yeşil alanlarda bentler, dere gabionları, kontur yolları ve kaya döşemeleri gibi erozyon kontrol yapılarının inşa edilmesi

E8: Anaerobik arıtım ve biyogaz enerji üretim tesis sayısının artırılması

E9: Kentte akıllı şebeke uygulamalarıyla enerji talebini belirleyip aşırı yüklemeyi önleyerek enerjinin verimli yönetilmesi

HEDEF 3:Sürdürülebilir hareketlilik destekleyecek kentsel ulaşım ağı oluşturmak

STRATEJİ 3.1.Sürdürülebilir ulaşım unsurlarını kente entegre ederek, diğer ulaşım alternatiflerinin kullanımına teşvik edilmesi

STRATEJİ 3.2.Akıllı ulaşım sistemlerini ve altyapı uygulamalarını artırarak trafiği etkin yönetmek

STRATEJİ 3.3.Ulaşım akslarının akut ve şok durumlarına yönelik hazırlanması

E10: Daralan yol ve caddelerde genişletme yerine yayalaştırmanın öncelikli tercih edilmesi ve paklandırmanın kaldırılması

E11: Bütünleşik kent bilgi sistemi ile yoğunluk, kazalar ve potansiyel tehlike noktalarının belirlenmesi

E12: Beykoz'da aktif olarak kullanılmayan liman ve iskelelerin taşıma kapasitelerinin artırılması ve deniz taşımacılığıyla kara taşımacılığının entegrasyonun teşvik edilmesi

E13: Toplu taşıma kullanımını maksimize etmek adına kullandıkça biriken ve mobil uygulamalarla desteklenen puan sisteminin geliştirilmesi

HEDEF 4:Kurumsal ve yönetsel yapıyı güçlendirerek adil ve katılımcı bir yönetim modeli oluşturmak

STRATEJİ 4.1.Afet risklerini azaltıcı önlemlerin yönetim ve yönetim faaliyetlerine göre düzenlenmesi

STRATEJİ 4.2.Yerel yönetim ve mahalli idarelerin yönetim süreçlerini geliştirerek akut ve şok durumlarında kontrolün sağlanması

E14: Yapılacak ya da yapılması beklenen projeler için talep analizlerinin yapılması

E15: Afet eylem planlaması ile yetkilerin önceliklendirilmesi ve afete müdahalede aksamaların önüne geçilmesi

E16: Sürdürülebilir yapı inşası için yönetmelikler ve standartlar belirlenerek yerel birimlerin katılımıyla sürdürülebilir uygulamaların teşvik edilmesi

HEDEF 5: Kültürel ve sosyal olanakları geliştirerek eşit ve kapsayıcı bir toplum inşa etmek

STRATEJİ 5.1.Afet öncesi, sırası ve sonrasında oluşabilecek toplumsal etkilerin azaltılması

STRATEJİ 5.2.Kentsel planlamada kentin özgün unsurlarının çağdaş yaşamla birleştirilmesi

STRATEJİ 5.3.Kırsal alanlara kentsel alanlarda bulunan olanakların sunularak adil ve eşit bir alan oluşturulması

E17: Kentsel tarım projeleri teşvik edilerek toprakların verimliliği artırılarak taze ve sağlıklı gıdaya erişimi sağlanması

E18: Kente uyum birimleri ile sosyal dayanıksızlığın arttığı mahallelerde göçmenlerin ve dezavantajlı grupların topluma katılımının sağlanması

E19: Cenaze hizmetlerini kapsayıcı ve etkin biçimde yürütmek

E20: Yaşam Atölyeleri ile toplumun afete karşı önlem alması, müdahale stratejilerinin geliştirilmesi ve etkilerine hazırlanması

E21: Kültür mirası yürüyüşleri düzenlenerek katılımcılara Beykoz' un tarihi ve kültürel değerlerinin tanıtılarak kent belleği oluşturulması

HEDEF 6: Kentin ekonomik değerini katlayacak iktisadi faaliyetleri düzenlemek

STRATEJİ 6.1.İstihdamın az olduğu alanlarda ekonomik faaliyetleri güçlendirerek kentin kırılabilirliklerinin azaltılması

STRATEJİ 6.2.Alternatif finansman kaynakları geliştirerek finansal sürdürülebilirliğin sağlanması

STRATEJİ 6.3.Akut ve şok durumlarında kentin sosyo-ekonomik durumunun saptanması ve etkilerin absorbe edilmesi

E22: Köylerde tarımsal ürünler, el sanatları ile turizmin geliştirilmesi, meyve ve sebze bahçelerinin turizm açılması

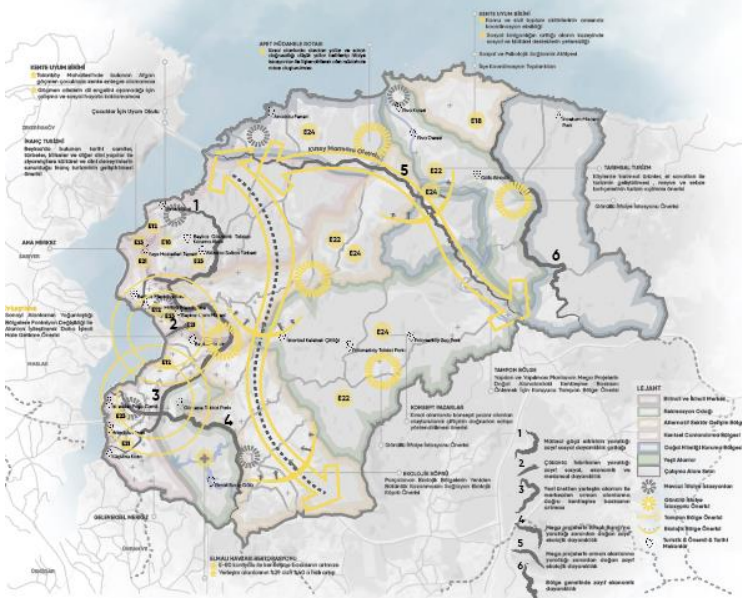
E23: Beykoz'da bulunan tarihi camiler, manastırlar, kiliseler ve diğer dini yapılar ile ziyaretçilere kültürel ve dini deneyimlerin sunulduğu inanç turizminin geliştirilmesi

E24: Yaşa, öğren ve al formatında kültürel ve ticari bir faaliyet olarak geliştirilen cam sanatıyla ilişkili sergi ve atölyelerin kurulması

E25: Kırsal alanlarda konsept pazar alanları oluşturularak çiftçinin doğrudan satışa yönlendirilmesi

E26: Alt merkezlerde gelişmekte olan yaratıcı ve inovatif sektörlerin yatırım ve vergiler ile desteklenmesi

5.6. YAKLAŞIM ŞEMASI

Kente Uyum Birimi

Kente uyum birimi, göçmen çocukların kente uyum sürecini hızlandırarak, eğitim açıklarını kapatır ve sosyal yaşamda aktif katılım göstermesini sağlar. Kente uyum birimleri ayrıca kültürlerarası iletişimi güçlendirmeyi ve dil engelini aşmayı ve sosyal bağı güçlendirmeyi de hedefler. Sonucunda göçmen ailelerin bulunduğu mahallelerin sosyal dayanıklılık açısından daha güçlü hale gelmesini sağlar.

Ekolojik Köprü

Ekolojik köprü, yaban hayatın akışını bozmadan doğal göç yollarını korumayı veya sağlamayı ek olarak mega projeler

ile parçalanmış ekolojik bölgelerin yeniden bütünlük kazanmasını sağlamayı hedefler. Köprüler, biyolojik çeşitliliği korumak, habitat kaybını azaltmak, neslin devamlılığını sağlamak ve ekosistemlerin işlevselliğini sürdürmek ve genetik çeşitliliğin korunması için önemli bir rol oynarlar. **Yaşam Atölyesi** Yaşam atölyeleri, bireylere ve topluluklara afetlerle başa çıkmak için gerekli bilgi, beceri ve stratejileri kazandırmayı amaçlar. Toplumun afetlere karşı daha dayanıklı hale getirmeyi hedefleyen yaşam atölyeleri afet öncesi, sırası ve sonrasında alınabilecek önlemleri içerir. Afetlere karşı yapısal olarak güçlendirme, afet öncesi planlama ve acil durum hazırlığı gibi konular üzerinde durur.

Konsept Pazar Alanı

Konsept pazar alanları, kırsal alanlarda çiftçilerin doğrudan ürünlerini sunmasını hedefleyen ve bu yolla ekonomik sürdürülebilirliği sağlamayı amaçlar. Pazarlar, belirli bir tema veya konsept etrafında şekillenir ve yerel üreticilerin ürünlerini sergilemelerine olanak tanır. Tüketicilere daha sağlıklı ve taze ürünlere erişim sağlamanın yanı sıra çiftçilere de adil fiyatlandırma ve gelir elde etme fırsatı sunar.

Kinstugi felsefesi kapsamında değerlendirilen Beykoz' da belirlenen çatlakların yerini; altın kadar değerli bir madde metaforundan yola çıkılarak kenti daha işlevsel hale getirecek strateji ve uygulamalar alınmalıdır. Bu yaklaşımla bölgelere ayrılan Beykoz' un kırılma noktalarına göre kısa, orta ve uzun vadede uygulanacak eylemler tabloda gösterilmiştir.

ÇATLAKLAR BÖLGELER	EYLEMLER											
	Yeni Yatırımların Kapsamını Genişletme	Yeni Yatırımların Kapsamını Genişletme	Yeni Yatırımların Kapsamını Genişletme	Yeni Yatırımların Kapsamını Genişletme	Yeni Yatırımların Kapsamını Genişletme	Yeni Yatırımların Kapsamını Genişletme	Yeni Yatırımların Kapsamını Genişletme	Yeni Yatırımların Kapsamını Genişletme	Yeni Yatırımların Kapsamını Genişletme	Yeni Yatırımların Kapsamını Genişletme	Yeni Yatırımların Kapsamını Genişletme	Yeni Yatırımların Kapsamını Genişletme
BÖLGE 1 ve 2	E4	E2	E1	E22	E3	E3	E3	E1	E5	E1	E4	E5
	E15	E17	E3	E25	E14	E6	E20	E7	E17	E13	E21	E1
BÖLGE 3, 8 ve 11	E15	E23	E3	E2	E3	E6	E20	E7	E17	E13	E21	E3
	E16	E24	E25	E14	E6	E20	E7	E20	E18	E14	E24	E3
BÖLGE 4	E15	E17	E3	E22	E3	E6	E20	E1	E17	E13	E21	E3
	E16	E23	E25	E14	E6	E20	E7	E20	E18	E14	E24	E3
BÖLGE 5	E15	E17	E3	E2	E3	E6	E20	E1	E17	E13	E21	E3
	E16	E23	E25	E14	E6	E20	E7	E20	E18	E14	E24	E3
BÖLGE 6	E4	E2	E1	E2	E3	E6	E20	E1	E5	E13	E4	E1
	E15	E17	E3	E22	E14	E6	E20	E7	E17	E13	E21	E3
BÖLGE 7 ve 9	E15	E17	E3	E2	E3	E6	E20	E1	E5	E13	E4	E1
	E16	E23	E25	E14	E6	E20	E7	E20	E18	E14	E24	E3
BÖLGE 10 ve 12	E15	E17	E3	E2	E3	E6	E20	E7	E17	E13	E21	E3
	E16	E23	E25	E14	E6	E20	E7	E20	E18	E14	E24	E3

6. TASARIM YAKLAŞIMI

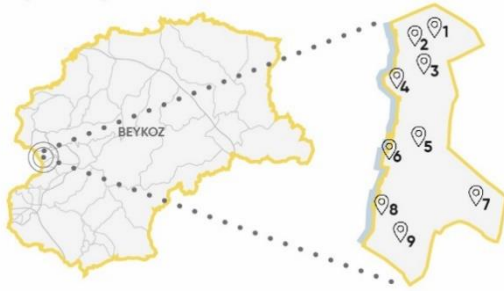
6.1.FİKİR VE TASARIM İLİŞKİSİ

Japonlar 15. yüzyıl başlarında “Yaşanan her şey değerlidir.” düşüncesiyle kırılan seramiklerini altınla birleştirip, eşyaların yaşanmışlıklarıyla birlikte daha değerli olduğu bir sanat dalı geliştirmişlerdir. Bu sanat dalına göre bir eşya ya da insan bir hasara uğramış, acı çekmiş ise bundan bir ders almış ve bu konuda bir hatıraya sahiptir. Bundan dolayı da artık daha önceki halinden çok daha güzel ve değerlidir. Kintsugi sanatı, kentten daha önceden değerli bir noktaya ulaşan, kente kimliğini kazandıran bölgenin hasar alıp dengesinin bozulmasıyla, bu alanın yeniden eskiden kazandırılmış olan kimliğinin daha değerli yaşatılabilmesi noktasında kent planlama yaklaşımlarına girmektedir. Bölgenin mirası, izleri ve kalıntıları korunarak diğer kent bileşenleri ile aktif kullanılması sonucunda kintsugi sanatı kent planlamalarında yaşatılacaktır.

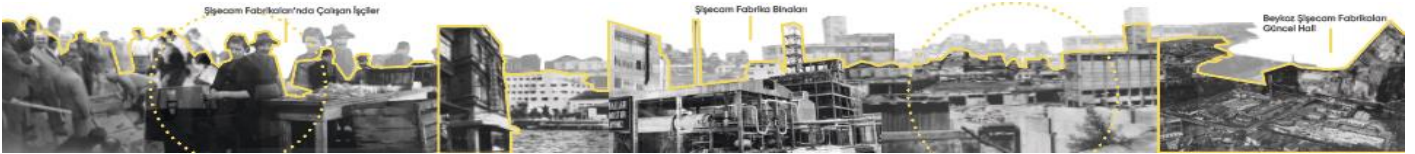
6.1. TASARIM İLKELERİ

6.2.ÇALIŞMA ALANI

Çalışma alanı İncirköy Mahallesi'nde yer almakta olup büyüklüğü 30,5 ha'dır. Fabrikaların etrafında İBB Sultaniye Parkı, yeşil alanlar, Paşabahçe Sahil, Beykoz Devlet Hastanesi ve eskiden fabrika işçilerinin konut alanı olarak inşa ettiği gecekondular bulunmaktadır. Beykoz Şişecam Fabrikası alanı kurulduğu zamandan itibaren bulunduğu bölgeye işçi kimliğini kazandırmış, etrafındaki sosyal toplumu fabrikaya gelen işçilerin aileleriyle oluşturmuş ve uzun süre bu ailelerin ekonomik kaynağı olmuştur. Değerlenen fabrika çıkarılan kanun düzenlemelerinden sonra verimsizleşmiş daha sonradan kapatılıp zamanla çöküntü haline gelmiştir. Bu noktada Kintsugi Sanatı ile beraber düşünüldüğünde alan çöküntü haline gelen durumuyla yapılan dönüşümler sonucu eskiden oluşturulan bu kimliğin yeniden daha değerli yaşatılmasına fırsat tanımaktadır. Alanda geçirgenlik, devamlılık, esneklik gibi tasarım ilkeleri daha önce uygulanmamış olup bu ilkelere açık olması yönüyle alan seçimini etkili kılan bir faktör olmuştur.

6.3. TARİHSEL SÜREÇ

1930 -1980 YILLARI: Beykoz Paşabahçe Şişecam Fabrikaları, Birinci Sanayi Planı kapsamında 1934 de kurulmuş, 1935 de ise üretime başlamıştır. Fabrikalar ile birlikte Beykoz işçi semti kimliğini almıştır. Fabrika etrafında fabrikada çalışan işçilerin konut alanı olarak inşa ettiği gecekondular yer almaya başlamıştır. 1950 lerde yaşanan patlama ve yangın olaylarından sonra fabrikadan gerekli verim alınamamıştır.

1980-2000 YILLARI: Kırsal bir yerleşim olma özelliğini kaybeden ve sanayileşen bölge, bu dönemde cam fabrikasının şehir içinde olması tartışmaları ile gündeme gelmiştir. Daha sonrasında 1980' lerde hazırlanan Boğaziçi Sahil Şeridi ve Öngörünüm İmar Planında sanayi alanları kentin dışına atılma kararıyla Beykoz Şişecam Fabrikaları için bölge sanayi alanından çıkarılarak turizm alanı olarak planlanmıştır.

2000'Lİ YILLAR: Hazırlanan Boğaziçi Kanunu ile bölgede sanayisizleşme kararı alınmış ve Beykoz Şişecam Fabrikaları giderek zarar eden ve verimsizleşen üretimi nedeniyle 2002 yılında kapanmıştır. Kapanma sonrası bir kısım işçilerin diğer çalışacakları bölgeye taşınması üzerine fabrikada çalışanların kurduğu işçi mahallelerinin toplumsal yaşantısında kopukluk meydana gelmiştir.

2010'Lİ YILLAR: 2011 yılında Beykoz Belediye Başkanı Yücel Çelikbilek, Beykoz'daki Paşabahçe Cam Fabrikası'nın, İş Yatırım tarafından 7 yıldızlı otele dönüştürüleceğini açıklamıştır. 2013 yılında Paşabahçe Şişecam Fabrikası arazinin satışı için ihale duyurusu yapmıştır. Fakat 2014 yılında arazi satışları iptal edilmiştir. 2016 yılına gelindiğinde fabrikanın depo ve lojman binalarının yıkımına başlanmıştır.

GÜNÜMÜZ: Günümüzde Şişecam Fabrikaları bölgesinde ambar, sağlık birimleri, üretim binalarının bazıları harabe durumda olarak halen bölgede bulunmaktadır. Bölgede henüz bir plan ya da değişiklik uygulanmamıştır. Gelir seviyesi düşüklüğü yüzünden konut alanlarında iyileştirme faaliyeti görülmemiş gecekondular sahilde yer alan yalılar ve lüks konut siteleri arasında sıkışmış haldedir.

PLANLANAN: Şişecam Fabrikaları ilerisi için turizm tesisi olarak planlanmaktadır. Alanın turizm alanı ile yeni gelir kaynakları elde edileceği ve bunun beraberinde konut alanlarının daha iyi bir duruma geleceği düşünülmektedir. Hemen yakınında bulunan Paşabahçe Limanı için yeni bir marina projesiyle Beykoz'a fabrikaların kazandırdığı işçi kimliğinin yeni bir kimlik anlayışıyla değiştirileceği de düşünülmektedir.

6.4.ALAN ANALİZLERİ

ÇEVRESEL İLİŞKİLER ANALİZİ: Alanın çevresi fabrika işçilerinin inşa ettiği gecekondular ya da düşük katlı yapılardan oluşmakta ve alanın çöküntü halinde kalmasından dolayı çevresinde de gelişim gözlenmemiştir. Alanın iyileşmesiyle birlikte de çevresindeki konut alanlarında da iyileşme etkisi dağılacaktır. Alan güncel durumda Paşabahçe Şişecam Fabrikası' nın eski binalarından dolayı çöküntü haldedir. Ek olarak çevresindeki oluşan turizm, rekreasyon, konut alanı gibi fonksiyonların 'arasında' kalmış durumdadır. Çalışma alanının iyileştirilmesiyle birlikte turizm ve yeşil sistemler çöküntü bir alana uğramadan kesintisiz bir bağ kurmuş olacaktır. Bununla birlikte boğaz turlarında da görünen silüette daha iyi ve sağlıklı bir görünüm yakalanacaktır.

KORUNMASI GEREKEN HASSAS ALANLAR: Sultaniye Parkı ve çevresinde oluşturulan kentsel ekosistem korunarak sahil yenileme çalışmaları ile devam eden yeşil aks sürdürülebilirliği sağlarken kentleşmenin oluşturabileceği çatlaklar için kıyı ile kent arasında tampon oluşturmaktadır.

DÖNÜŞTÜRÜLMESİ PLANLANAN ALANLAR: Alanda hakimiyet sağlayan âtıl kalmış endüstriyel alanların turizm alanlarına dönüşmesi planlanmaktadır. Planlanan 7 yıldızlı otel projesi hem K1-y1 Ka-nu-nu'na hem de boO Boğaziçi Yasası'na aykırı olarak değerlendirilmiştir. Proje alanın güneydoğusundan gelen kentleşme baskısını artırırken endüstriyel kimliği yok saymaktadır. Niteliği düşük olan tarihi yapılar ise kent morfolojisinin dayanıksızlığını arttırmaktadır.

DENGE-UYUM-BÜTÜNSELLİK VE DAYANIKLILIK: Kentsel fonksiyonların etkileşim ve uyum içinde bulunduğu dengenin sağlandığı bir kentte sürdürülebilirlik her açıdan sağlanabilir. Bütünleşmiş bir kent olası akut, şok ve kriz durumlarında bir arada kalabilir ve direnç gösterebilir.

KAPASİTE: Beykoz Devlet Hastanesi poliklinik, laboratuvar ve radyoloji birimleri ve ek bina ve hizmet alanlarının ilavesiyle 453 ruhsatlı yatak kapasitesiyle hizmet vermektedir. Acil ve beklenmedik durumlarda daha hızlı müdahaleyi karşılamak için artırılmalıdır.

SALGIN HASTALIKLAR VE AÇIK ALANLAR: Açık alanların planlanması ve yönetimi, salgın hastalıkların kontrol altına alınması ve yayılmasının önlenmesinde, hızının azaltılmasında rol oynamaktadır. Baskının ve binaların sıkıştığı kentlerde, insanların etkileşim içinde bulunmaması gereken durumları hem psikolojik hem de fizyolojik olarak atlatmak için açık alanlar değerlendirilmelidir.

ACİL DURUM TOPLANMA ALANLARI ERİŞİLEBİLİRLİĞİ: Acil durumlar sırasında insanların bu alanlara hızlı ve güvenli bir biçimde ulaşmasını beklenerek, acil durum ekiplerinin müdahalelerini kolaylaştırarak etkin bir koordinasyon sağlar.

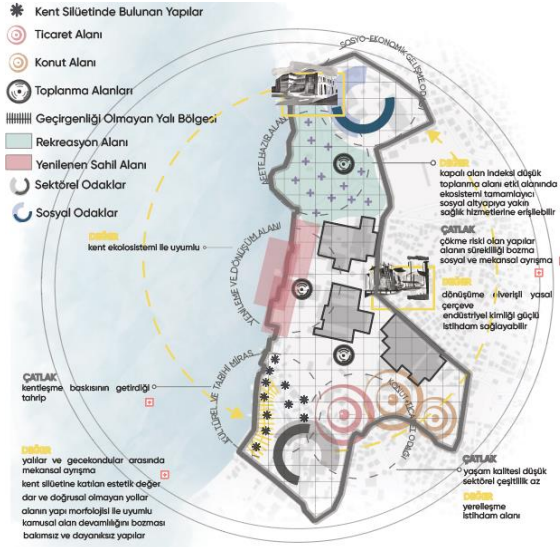
GEÇİRGENLİK-DEVAMLILIK VE DAYANIKLILIK: Sokakların doğrusal olmadığı dar sokaklarda sirkülasyon düşeceği gibi acil durumlara müdahale de gecikebilir. Yine kentte bulunan kontrol noktaları geçişi ve yoğunluğu azaltacak unsurlardır. Tercih edilmeyen alanların sürdürülebilirliği azalacağı için kamusal alanlara geçişin kolaylaştırılması gerekmektedir. Alanda bulunan yüksek duvarları olan, fonksiyonları bölen geniş arazi kullanımları kenti dayanıksızlığını arttırmaktadır.

KENTSEL FONKSİYONLARIN ESNEKLİĞİ: Kent morfolojisinin esnek olması kentin beklenmedik durumlara hazır olmasını kolaylaştırır. Alanı kaplayan âtil kalmış endüstriyel alan hem geçişi zorlaştırmakta hem de olası bir afet, şok veya kriz durumunda kullanılamaz ve riskli bir alana dönüşmektedir. Sahilde bulunan yenileme alanı ve Sultaniye Parkı bu esnekliği sağlarken fonksiyonları birbirine bağlayan tampon alanlar oluşturmaktadır.

SÜRDÜRÜLEBİLİR EKONOMİ: Kent morfolojisinin esnek olması kentin beklenmedik durumlara hazır olmasını kolaylaştırır. Alanı kaplayan âtil kalmış endüstriyel alan hem geçişi zorlaştırmakta hem de olası bir afet, şok veya kriz durumunda kullanılamaz ve riskli bir alana dönüşmektedir. Sahilde bulunan yenileme alanı ve Sultaniye Parkı bu esnekliği sağlarken fonksiyonları birbirine bağlayan tampon alanlar oluşturmaktadır.

SOSYAL KIRILGANLIKLAR: Kentte beklenmedik durumlar ve değişkenlerin topluma etkisi öngörülerek planlama uygulamaları geliştirilmelidir. Alanın kuzeyinde etkinlik alanı, sosyal altyapı alanı gibi kullanımların toplandığı odakta sosyal etkileşim artırılarak toplum bilinci oluşturulmaktadır.

6.5. SENTEZ

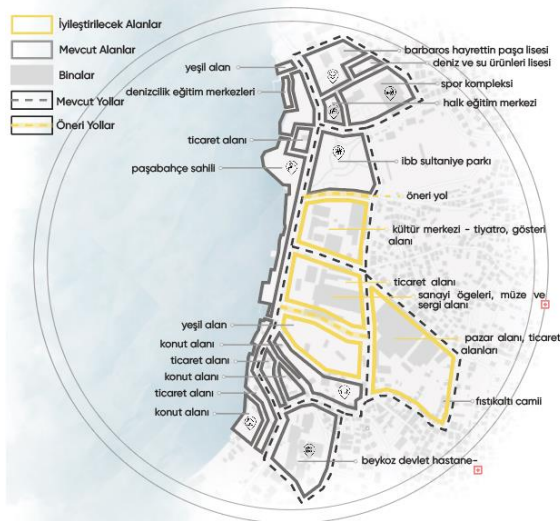
Kintsugi yaklaşımına göre, bu çatlaklar daha değerli kentsel fonksiyonlarla doldurulabilir. Beykoz Belediyesi'nin stratejik planında da Şişecam fabrikası, üniversiteler ve cam zanaatkarlarıyla iş birliği vurgulanmaktadır. Alanda fabrikanın bıraktığı çatlaklar endüstriyel izler takip edilerek daha değerli kentsel fonksiyonlarla, kültürel ve sosyal işlevlerle doldurulabilir. Bu yaklaşım, endüstriyel mirasın sürdürülebilir bir yöntemle yeniden değerlendirilmesine olanak sağlar

.Beykoz'daki Şişecam fabrikasının boş ve âtil kalan alanları, kintsugi felsefesine göre kentsel bir çatlak oluşturmaktadır. Kintsugi, kırık seramiklerin altın ile onarılarak daha değerli hale getirilmesi prensibine dayanır ve bu yaklaşım, Beykoz'daki endüstriyel boşlukların daha değerli kentsel fonksiyonlarla doldurulabileceğini göstermektedir. Geçmişten beri cam üretimi ile öne çıkan bir bölgedir ve Şişecam fabrikası da burada uzun yıllar faaliyet göstermiştir. Ancak zamanla fabrika alanlarının bir kısmı âtil hale gelmiştir. Bu boş alanlar, kintsugi felsefesine göre kentsel bir çatlak oluşturmaktadır.

6.6. YAKLAŞIM KARARLARI

KÜLTÜR MERKEZİ, TİYATRO VE GÖSTERİ ALANI:Alanda tiyatro ve gösteri alanları oluşturularak yerliler ve alanı ziyaret etmeye gelenler için etkinlik alternatifleri oluşturulacaktır.

REKREASYON ALANI:Alanda rekreasyon alanı planlanarak çocuklar için oyun alanları oluşturulacak ve alanın diğer bölgelerindeki yeşil alanlar ile

bütünlük sağlanacaktır.

YAŞAM ATÖLYELERİ:Alanda yaşam atölyeleri kurgulanarak bireylere ve topluluklara afetlerle başa çıkmak için gerekli bilgi, beceri ve stratejiler aktarılacaktır.

SANAYİ KÜLTÜR MİRAS ALANI:Alanda Şişecam Fabrikaları'ndan kalan sanayi öğeleri korunarak sanayi kültür mirası oluşturulacak ve kent kimliği yaşatılmaya devam edecektir

7. FİKİR PROJESİ

7.1.MÜDAHALE KARARLARI

1) YAŞAM ATÖLYELERİ VE UYUM BİRİMİ: Yaşam atölyeleri ve uyum birimleri bireylere ve topluluklara afetlerle başa çıkmak için gerekli bilgi, beceri ve stratejileri kazandırmayı amaçlayan aynı zamanda sosyal etkileşimi sağlayan alanlardır. Bu alanlar halihazırda bulunan halk eğitim merkezi ile birlikte planlanarak yerli halkın afetlere karşı bilinçli ve beraber olması sağlanacaktır.

2) TİCARET AKSI: Kıyı bölgesinde halihazırda bulunan ticaret alanlarının sürekliliğinin sağlanması ve yeni ekonomik katkı sunacak bölgelerin oluşması adına Saip Molla Caddesi üzerinde ticaret alanları devam ettirilecektir. Bununla birlikte çöküntü alanındaki ekonomik dayanıklılık yeniden canlandırılacak ve yerel kalkınmaya katkı sunulacaktır.

3) KÜLTÜR MERKEZİ VE GÖSTERİ ALANI: Çalışma alanında bulunan çöküntü fabrika binalarının bir kısmı kültür merkezi, gösteri ve tiyatro alanına dönüştürülecektir. Dönüşüm ile birlikte alanın eski canlılığı yeniden kazandırılarak yerli halk ve ziyaretçiler için aktivite seçenekleri oluşturulacaktır. Bu sayede kaybedilmiş olan sosyal dayanıklılık bağları yeniden oluşturulacaktır.

4) KORUNAKLI BÖLGE- SİĞINAK: Sığınak, akut ve şok durumlarında oluşabilecek kentsel aksaklıkları gideren bir yapı sistemi inşa etmek amacıyla oluşturulmuştur. Yapı farklı sistemlerle korunmakta olup deprem, sel gibi doğal afetlere karşı dayanıklıdır. Doğal afet sonrasında alanda yaşayan yerli halka öncelikli durumuna göre barınak hizmeti vermesi de planlanmaktadır.

5) SANAYİ ÖGELERİ, CAM ATÖLYELERİ: Çalışma alanında bulunan çöküntü / harabe sanayi binalarının bir kısmı restore edilerek sanayi kültür mirası için korunacaktır. Bunun yanında Paşabahçe'nin getirmiş olduğu kimliğin yeniden yaşatılmasını destekleyecek cam sanatı atölyeleri planlanarak yerli halk ve ziyaretçilere cam sanatı hizmeti sağlanacaktır.

6) MÜZE VE SERGİ ALANI: Çalışma alanında bulunan çöküntü fabrika binalarının bir kısmı Paşabahçe ve sanayi kültür mirası kapsamında müze ve sergi alanına dönüştürülecektir. Alana gelen ziyaretçilere Paşabahçe fabrikasının ve cam sanatının tarihi, kimliği ve değeri aktarılarak bilgilendirilmesi yapılacaktır. Bu sayede alanın asıl niteliği yaşatılmaya devam edilecektir.

7) ETKİNLİK ALANI: Çalışma alanının sahil kısmında bulunan Murat Aydın Etkinlik Alanı çeşitli faaliyetlerle aktif olarak kullanılacak ve yerli halk için aktivite fırsatı sunulacaktır. Bununla birlikte birbirinden uzaklaşmış ve bağları kopmuş olan sosyal ortamın yeniden birleşmesi konusunda çalışmalar yürütülerek sosyal dayanıklılığa katkı sağlanacaktır.

8) YEREL PAZAR ALANI: Pazar alanları, Beykoz genelinde bulunan çiftçilerin doğrudan tüketicilere ürünlerini sunmasını hedefleyen ve bu yolla ekonomik dayanıklılığı sağlamayı amaçlamaktadır. Yerel pazar alanları, belirli bir tema veya konsept etrafında şekillenerek yerel üreticilerin ürünlerini sergilemelerine ve gelir elde etmelerine olanak tanıyacaktır.

9) REKREASYON ALANI: Yerel halkın zamanını geçirmek, dinlenmek, eğlenmek ve çeşitli aktiviteler yapması için çeşitli rekreasyon alanları oluşturulacaktır. Bu alanlar genellikle parklar, spor sahaları, oyun alanları, piknik alanları gibi çeşitli açık hava alanlarını içerecektir. Bu sayede sosyal toplumun oluşmasına ve aktif yaşanmasına olanak sağlanacaktır.

10) HASTANE ALANI: Halihazırda bulunan Beykoz Devlet Hastanesi daha işlevli hale getirilebilmesi adına dönüştürülecektir. Plan kapsamında hastane için ortak alan ve yeşil alanlar oluşturularak daha esnek, ferah ve estetik bir görünüm sağlanacaktır.

Şişecam Fabrikası'nın oluşturduğu atıl alanın izleri korunarak endüstriyel miras alanına dönüştürülmesi hedeflenmektedir. Bu bağlamda oluşan bir çatlağın etrafında tiyatro, müze ve sergi alanı, kütüphane ve sanayi öğelerini içeren kamusal bir çeper oluşturulmuştur. Çatlağın ve alanın merkezinde ise kare birimlerin birleşerek geçirgen bir sığınak/ koridor oluşturması beklenmektedir. Birimlerin yaya yoluna dönüştüğü ve çitlerden oluşan küçük meydanlarda insanların birleşmesi planlanırken beklenmedik durumlarla karşılaşan kent için toplanma alanlarına dönüşmesi beklenmektedir. Yaya yollarında ve meydanlarda bulunan bu çitler bir üst örtüyü kaldırabilecek dayanıklılıkta tasarlanmıştır. Belirli aralıklarla ticaret alanlarına ve cam atölyeleri gibi alanın sosyal izlerinin korunacağı bir değer sunmaktadır. Alanda yer alan hastanenin depo birimleri ise sahra hastanesine dönüşebilir işlevde olan birimler ile entegre tasarlanmıştır.

8. SONUÇ

Beykoz, İstanbul'un bir ilçesi, hızlı nüfus artışı, trafik sorunları, altyapı eksiklikleri ve çevresel zorluklar gibi çeşitli sorunlarla karşı karşıyadır. Bu zorluklar, şehir planlaması ve yönetimi süreçlerinde Kintsugi felsefesiyle uyumlu bir biçimde ele alınabilir. Kintsugi, kırılmış veya hasar görmüş bir nesnenin onarımını altın veya başka değerli metaller kullanarak yapmayı içerir. Kentsel dayanıklılık, bu felsefeyle kentlerin doğal afetler, ekonomik dalgalanmalar, sosyal değişimler ve diğer zorluklarla başa çıkabilme kapasitesini artırmayı hedefler. Bu kavram, sadece bu zorluklara dayanmasını değil, aynı zamanda bu süreçten güçlenerek çıkmasını da içerir. Afet müdahale bölgelerinde yapılan gözlemler, altyapı, yapısal dayanıklılık, ulaşım ağları, iletişim altyapısı, acil müdahale kapasitesi ve toplum bilinci gibi alanlarda bazı eksikliklerin olduğunu göstermektedir. Altyapı sistemlerinin afetlere dayanıklı olmaması ve altyapıda yaşanan arızalar, afet sonrası müdahaleyi zorlaştırabilmektedir. Toplumun kapsayıcı ve birleştirici özellikte olması, yaşam alanlarının güvenliğinin sağlanması, kent sakinlerinin sağlıklı yaşam alanlarına sahip olması ve sosyal politikaların ve uygulamaların koordineli bir biçimde yürütülmesiyle beklenmedik akut, kriz ve çok durumlarıyla başa çıkabilen dayanıklı yaşam alanlarının oluşması sağlanacaktır. Kintsugi felsefesi, Beykoz ilçesinin kentsel dayanıklılığını artırmak için ilham verici bir yaklaşım sunmaktadır. Geçmişteki ve mevcut zorlukların kabul edilerek değerlendirilmesi, toplumsal katılımın teşvik edilmesi, esnek ve adaptif altyapının oluşturulması, sosyal ve ekonomik dayanıklılığın artırılması ve doğal kaynakların korunması, ilçenin daha dayanıklı ve yaşanabilir bir hale gelmesini sağlayacaktır. Bu stratejiler, Beykoz'un gelecekteki belirsizliklere karşı hazırlıklı olmasına ve sürdürülebilir bir şekilde gelişmesine katkı sağlayacaktır. Fikir projesi, Paşabahçe Mahallesi'nde bulunan kentsel fonksiyonlar arasında mevcut boşlukları doldurarak kıyı ile kara arasında bağlayıcı bir rol üstlenmektedir. Bu bağlamda alanın altın niteliğini karşılaması beklenmektedir. Proje kapsamında, kıyı şeridinin daha etkin kullanılması, yaya ve bisiklet yollarının geliştirilmesi, yeşil alanların artırılması ve sosyal, kültürel ve ticari faaliyetlerin desteklenmesi planlanmaktadır. Şişecam Fabrikası'nın oluşturduğu atıl alan, endüstriyel miras olarak korunarak yeniden değerlendirilmektedir. Bu kapsamda, oluşan bir çatlağın etrafında tiyatro, müze, sergi alanı, kütüphane ve sanayi öğelerini içeren kamusal bir çeper oluşturulmuştur. Çatlağın ve alanın merkezinde ise kare birimlerin birleşerek geçirgen bir sığınak/koridor oluşturması planlanmaktadır. Bu birimlerin yaya yoluna dönüştüğü ve çitlerden oluşan küçük meydanlarda insanların bir araya gelmesi beklenirken, beklenmedik durumlarla karşılaşan kent için toplanma alanlarına dönüşmesi amaçlanmaktadır. Yaya yollarında ve meydanlarda bulunan çitler, bir üst örtüyü kaldırabilecek dayanıklılıkta tasarlanmıştır. Belirli aralıklarla yerleştirilen ticaret alanları ve cam atölyeleri gibi alanın sosyal izlerini koruyan unsurlar, alana ayrı bir değer katmaktadır. Alanda bulunan hastanenin depo birimleri ise sahra hastanesine dönüşebilecek işlevde olan birimlerle entegre bir şekilde tasarlanmıştır. Proje bütününe bakıldığında mevcutta bulunan ve geçmişten gelen izlerin bir arada ve bir müdahale anında dönüşebilir işlevlerde bulunan fonksiyonlar ile donatılarak çatlakların daha değerli kentsel niteliklerle birleştirilmesi planlanmıştır. Kintsugi felsefesi ile kırık bir nesne olarak sayılan kentsel boşlukların, çatlakların onarımı sırasında ortaya çıkan estetik anlayışı, kentlerin geçmişten gelen izlerini koruma ve onarma sürecinde de benimseyerek, Beykoz' un kentsel dokusunu özgünlüğünü ve değerini vurgular.

9. EKLER

9.1. TEMA ANALİZİ

ÇALIŞMA ALANI

İstanbul, kentleşme süreci açısından en hızlı büyüyen şehirlerdendir. İstanbul, kentleşme süreci açısından en hızlı büyüyen şehirlerdendir. İstanbul, kentleşme süreci açısından en hızlı büyüyen şehirlerdendir.

İstanbul, kentleşme süreci açısından en hızlı büyüyen şehirlerdendir. İstanbul, kentleşme süreci açısından en hızlı büyüyen şehirlerdendir. İstanbul, kentleşme süreci açısından en hızlı büyüyen şehirlerdendir.

SOSYO-EKONOMİK DAYANIKLILIK

İstanbul genel sosyo-ekonomik dayanıklılık kapsamında demografik, eğitim, sosyal güvenlik, eğitim, sağlık, finans, rekabetçilik, yenilikçilik ve yaşam kalitesi değerlendirilmiştir. Değerlendirme sonucu Şişli İlçesi sosyo-ekonomik dayanıklılık açısından en iyi durumda olan ilçe olarak belirlenmiştir.

MEKANSAL DAYANIKLILIK

İstanbul genel mekansal dayanıklılık bakımından en iyi olarak deprem riski açısından değerlendirilmiştir. İstanbul genel mekansal dayanıklılık bakımından en iyi olarak deprem riski açısından değerlendirilmiştir.

ÜST ÖLÇEK PROJELER & EKOLOJİK DAYANIKLILIK

Beşiktaş, İstanbul'un önemli ekolojik alanlarından biri olarak kabul edilmektedir. Beşiktaş, İstanbul'un önemli ekolojik alanlarından biri olarak kabul edilmektedir.

İDARİ YAPI

Beşiktaş İlçe Kurulunun görev ve yetkileri, Beşiktaş İlçe Kurulunun görev ve yetkileri, Beşiktaş İlçe Kurulunun görev ve yetkileri.

EKONOMİK KIRILGANLIKLAR

Ekonomik kırılganlıkların değerlendirilmesi, ekonomik kırılganlıkların değerlendirilmesi, ekonomik kırılganlıkların değerlendirilmesi.

SOSYAL KIRILGANLIKLAR

Sosyal kırılganlıkların değerlendirilmesi, sosyal kırılganlıkların değerlendirilmesi, sosyal kırılganlıkların değerlendirilmesi.

SKOR PUANLAMA TABLOSU

Ölçüt	Puan
Çevre Kalitesi	5
Yaşam Kalitesi	3
Ekolojik Dayanıklılık	2
Sosyo-Ekonomik Dayanıklılık	1
Mekansal Dayanıklılık	2
İdari Yapı	1
Ekonomik Kırılganlıklar	2
Sosyal Kırılganlıklar	2
Üst Ölçek Projeler & Ekolojik Dayanıklılık	2
Sentez	2
Toplam	23

YASAL GERÇEĞE

Şişli İlçe Kurulunun görev ve yetkileri, Şişli İlçe Kurulunun görev ve yetkileri, Şişli İlçe Kurulunun görev ve yetkileri.

2909 SAYILI YASA

2909 sayılı yasanın amacı, 2909 sayılı yasanın amacı, 2909 sayılı yasanın amacı.

İKLİM VE ÇEVRE

İklim ve çevre konularındaki çalışmalar, iklim ve çevre konularındaki çalışmalar, iklim ve çevre konularındaki çalışmalar.

AKİLLİ MÜDHALE ERİŞİLEBİLİRLİĞİ

Akıllı müdahale erişilebilirliği, akıllı müdahale erişilebilirliği, akıllı müdahale erişilebilirliği.

EKOLOJİK HASSASİYET

Ekolojik hassasiyetin değerlendirilmesi, ekolojik hassasiyetin değerlendirilmesi, ekolojik hassasiyetin değerlendirilmesi.

AFTLERE DAYANIKLILIK

Afletlere dayanıklılığın değerlendirilmesi, afletlere dayanıklılığın değerlendirilmesi, afletlere dayanıklılığın değerlendirilmesi.

MÜHÜR VE ÖZET BİLGİLER

Mühür ve özet bilgilerin değerlendirilmesi, mühür ve özet bilgilerin değerlendirilmesi, mühür ve özet bilgilerin değerlendirilmesi.

BEŞİKTAŞ MEZELERİ VE SAHİL BÖLGELERİ

Beşiktaş mezeler ve sahil bölgelerinin değerlendirilmesi, Beşiktaş mezeler ve sahil bölgelerinin değerlendirilmesi, Beşiktaş mezeler ve sahil bölgelerinin değerlendirilmesi.

BEŞİKTAŞ'DA İKLİM

Beşiktaş'ta iklim konularındaki çalışmalar, Beşiktaş'ta iklim konularındaki çalışmalar, Beşiktaş'ta iklim konularındaki çalışmalar.

BEŞİKTAŞ'DA DOĞAL ALANLAR

Beşiktaş'ta doğal alanların değerlendirilmesi, Beşiktaş'ta doğal alanların değerlendirilmesi, Beşiktaş'ta doğal alanların değerlendirilmesi.

BEŞİKTAŞ'DA EKONOMİK

Beşiktaş'ta ekonomik konularındaki çalışmalar, Beşiktaş'ta ekonomik konularındaki çalışmalar, Beşiktaş'ta ekonomik konularındaki çalışmalar.

BEŞİKTAŞ'DA SOSYAL

Beşiktaş'ta sosyal konularındaki çalışmalar, Beşiktaş'ta sosyal konularındaki çalışmalar, Beşiktaş'ta sosyal konularındaki çalışmalar.

SENTEZ

Sentez konularındaki çalışmalar, sentez konularındaki çalışmalar, sentez konularındaki çalışmalar.

GENEL DEĞERLENDİRME

Genel değerlendirme konularındaki çalışmalar, genel değerlendirme konularındaki çalışmalar, genel değerlendirme konularındaki çalışmalar.

ÖZ ÇATLAK

Öz çatlak konularındaki çalışmalar, öz çatlak konularındaki çalışmalar, öz çatlak konularındaki çalışmalar.

GENEL DEĞERLENDİRME

Genel değerlendirme konularındaki çalışmalar, genel değerlendirme konularındaki çalışmalar, genel değerlendirme konularındaki çalışmalar.

FİKİR VE PLANLAMA YAKLAŞIMI PLANLAMA İLKELERİ

1. KURUMA
Mevcut değerleri gelecek nesleler aktarmak amacıyla kültürel ve doğal mirasın sürdürülmesi ve kentin karakterini koruması

2. İYİLEŞTİRME
Bir alanın mevcut durumu değiştirme, yükseltme, iyileştirme amaçlı ve gelecekteki risklere karşı dikkatli hale gelmesini

3. SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
Bir alanın mekansal, ekolojik, ekonomik ve sosyal açıdan uzun vadeli sağlığını ve dayanabilirliğini koruyarak gelişmesini

4. ESNEKLİK
Kentin gelişen ihtiyaçlara ve çevresel faktörlere hızlıca uyum sağlama kabiliyeti ile dış etkilere karşı dirençli hale gelmesini

5. BÜTÜNSÜLÜK
Kentin mekansal, sosyal, ekonomik, ekolojik ve idari tüm unsurlarının bir arada ele alınarak dengeli ve sürdürülebilir olarak geliştirilmesi

6. DUYARLILIK
Ekolojik, mekansal, ekonomik köklü ve toplumsal faktörlerin göz önünde bulundurularak ve bu unsurların gözetilip korunması

ÜST ÖLÇEK PLANLAMA YAKLAŞIMI

PLANLAMA YAKLAŞIMI

HEDEF 1: Nitelikli ve fonksiyonel yaşam alanları geliştirerek sürdürülebilir kentsel yaşamı sağlamak

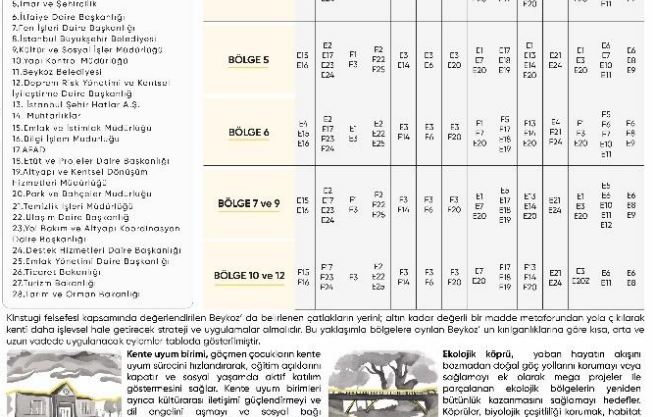
STRATEJİ 1.1: Kentsel alanların her alanında nitelikli yaşam alanları oluşturularak kentin sosyo-ekonomik gelişmesini desteklemek.	E1: Kentsel alanların her alanında nitelikli yaşam alanları oluşturularak kentin sosyo-ekonomik gelişmesini desteklemek.	KURUMA	4, 7, 8, 10, 11, 12, 15, 18, 19, 25
STRATEJİ 1.2: Kırsal alanlarda doğal ekosistemler korunarak ekolojik dengenin sağlanması ve yaşam kalitesinin artırılması.	E2: Kırsal alanlarda doğal ekosistemler korunarak ekolojik dengenin sağlanması ve yaşam kalitesinin artırılması.	İYİLEŞTİRME	8, 9, 11, 14, 18, 26, 27
STRATEJİ 1.3: Kent merkezi ve çevre alanlarında sosyo-kültürel alanların geliştirilmesi ve yaşam kalitesinin artırılması.	E3: Kent merkezi ve çevre alanlarında sosyo-kültürel alanların geliştirilmesi ve yaşam kalitesinin artırılması.	ESNEKLİK	2, 3, 4, 7, 8, 11, 16, 17, 18, 19, 23
STRATEJİ 1.4: Kentsel alanların her alanında nitelikli yaşam alanları oluşturularak kentin sosyo-ekonomik gelişmesini desteklemek.	E4: Kentsel alanların her alanında nitelikli yaşam alanları oluşturularak kentin sosyo-ekonomik gelişmesini desteklemek.	KURUMA	1, 2, 3, 4, 8, 11, 16, 20, 21
STRATEJİ 1.5: Kentsel alanların her alanında nitelikli yaşam alanları oluşturularak kentin sosyo-ekonomik gelişmesini desteklemek.	E5: Kentsel alanların her alanında nitelikli yaşam alanları oluşturularak kentin sosyo-ekonomik gelişmesini desteklemek.	BÜTÜNSÜLÜK	1, 2, 3, 4, 8, 11, 16, 20, 21
STRATEJİ 1.6: Kentsel alanların her alanında nitelikli yaşam alanları oluşturularak kentin sosyo-ekonomik gelişmesini desteklemek.	E6: Kentsel alanların her alanında nitelikli yaşam alanları oluşturularak kentin sosyo-ekonomik gelişmesini desteklemek.	KURUMA	1, 2, 3, 4, 8, 11, 16, 20, 21

HEDEF 2: Kentteki ekolojik dengiyi korumak için çevresel etkileri minimize eden kentsel sürdürülebilir enerji ve doğal sistemler geliştirmek

STRATEJİ 2.1: Kentsel alanların her alanında nitelikli yaşam alanları oluşturularak kentin sosyo-ekonomik gelişmesini desteklemek.	E1: Kentsel alanların her alanında nitelikli yaşam alanları oluşturularak kentin sosyo-ekonomik gelişmesini desteklemek.	DUYARLILIK	1, 2, 3, 8, 11, 16, 18, 19, 20
STRATEJİ 2.2: Kentsel alanların her alanında nitelikli yaşam alanları oluşturularak kentin sosyo-ekonomik gelişmesini desteklemek.	E2: Kentsel alanların her alanında nitelikli yaşam alanları oluşturularak kentin sosyo-ekonomik gelişmesini desteklemek.	ESNEKLİK	1, 2, 3, 8, 11, 16, 18, 19, 20
STRATEJİ 2.3: Kentsel alanların her alanında nitelikli yaşam alanları oluşturularak kentin sosyo-ekonomik gelişmesini desteklemek.	E3: Kentsel alanların her alanında nitelikli yaşam alanları oluşturularak kentin sosyo-ekonomik gelişmesini desteklemek.	DUYARLILIK	1, 2, 8, 11, 18, 26
STRATEJİ 2.4: Kentsel alanların her alanında nitelikli yaşam alanları oluşturularak kentin sosyo-ekonomik gelişmesini desteklemek.	E4: Kentsel alanların her alanında nitelikli yaşam alanları oluşturularak kentin sosyo-ekonomik gelişmesini desteklemek.	İYİLEŞTİRME	1, 2, 8, 11, 16, 18, 26

HEDEF 3: Sürdürülebilir hareketliliği destekleyecek kentsel ulaşım altyapı oluşturmak

STRATEJİ 3.1: Kentsel alanların her alanında nitelikli yaşam alanları oluşturularak kentin sosyo-ekonomik gelişmesini desteklemek.	E1: Kentsel alanların her alanında nitelikli yaşam alanları oluşturularak kentin sosyo-ekonomik gelişmesini desteklemek.	İYİLEŞTİRME	8, 11, 18, 19, 22, 23
STRATEJİ 3.2: Kentsel alanların her alanında nitelikli yaşam alanları oluşturularak kentin sosyo-ekonomik gelişmesini desteklemek.	E2: Kentsel alanların her alanında nitelikli yaşam alanları oluşturularak kentin sosyo-ekonomik gelişmesini desteklemek.	HÜTUNSLİLİK	8, 11, 18, 19, 22, 23
STRATEJİ 3.3: Kentsel alanların her alanında nitelikli yaşam alanları oluşturularak kentin sosyo-ekonomik gelişmesini desteklemek.	E3: Kentsel alanların her alanında nitelikli yaşam alanları oluşturularak kentin sosyo-ekonomik gelişmesini desteklemek.	İYİLEŞTİRME	8, 11, 18, 19, 22, 23, 26, 27
STRATEJİ 3.4: Kentsel alanların her alanında nitelikli yaşam alanları oluşturularak kentin sosyo-ekonomik gelişmesini desteklemek.	E4: Kentsel alanların her alanında nitelikli yaşam alanları oluşturularak kentin sosyo-ekonomik gelişmesini desteklemek.	İYİLEŞTİRME	8, 11, 18, 19, 22, 23, 26, 27

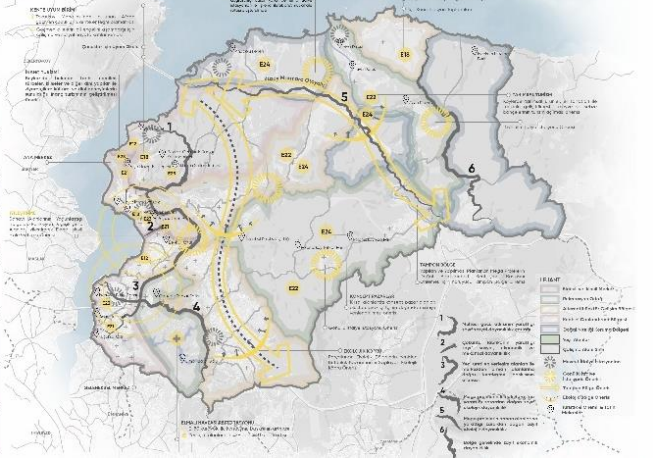
HEDEF 5: Kültürel ve sosyal alanlardan geliştirerek eşit ve kapsayıcı bir toplumu inşa etmek

STRATEJİ 5.1: Kentsel alanların her alanında nitelikli yaşam alanları oluşturularak kentin sosyo-ekonomik gelişmesini desteklemek.	E1: Kentsel alanların her alanında nitelikli yaşam alanları oluşturularak kentin sosyo-ekonomik gelişmesini desteklemek.	BÜTÜNSÜLÜK	1, 8, 9, 11, 14, 24, 28
STRATEJİ 5.2: Kentsel alanların her alanında nitelikli yaşam alanları oluşturularak kentin sosyo-ekonomik gelişmesini desteklemek.	E2: Kentsel alanların her alanında nitelikli yaşam alanları oluşturularak kentin sosyo-ekonomik gelişmesini desteklemek.	BÜTÜNSÜLÜK	1, 8, 9, 11, 14, 24
STRATEJİ 5.3: Kentsel alanların her alanında nitelikli yaşam alanları oluşturularak kentin sosyo-ekonomik gelişmesini desteklemek.	E3: Kentsel alanların her alanında nitelikli yaşam alanları oluşturularak kentin sosyo-ekonomik gelişmesini desteklemek.	DUYARLILIK	1, 8, 9, 11, 14, 24
STRATEJİ 5.4: Kentsel alanların her alanında nitelikli yaşam alanları oluşturularak kentin sosyo-ekonomik gelişmesini desteklemek.	E4: Kentsel alanların her alanında nitelikli yaşam alanları oluşturularak kentin sosyo-ekonomik gelişmesini desteklemek.	BÜTÜNSÜLÜK	1, 8, 9, 11, 14, 24
STRATEJİ 5.5: Kentsel alanların her alanında nitelikli yaşam alanları oluşturularak kentin sosyo-ekonomik gelişmesini desteklemek.	E5: Kentsel alanların her alanında nitelikli yaşam alanları oluşturularak kentin sosyo-ekonomik gelişmesini desteklemek.	İYİLEŞTİRME	1, 8, 9, 11, 14, 24, 27

HEDEF 7: Kentin ekonomik değerini katlayarak iktisadi faaliyetleri düzenlemek

STRATEJİ 7.1: Kentsel alanların her alanında nitelikli yaşam alanları oluşturularak kentin sosyo-ekonomik gelişmesini desteklemek.	E1: Kentsel alanların her alanında nitelikli yaşam alanları oluşturularak kentin sosyo-ekonomik gelişmesini desteklemek.	İYİLEŞTİRME	1, 8, 9, 11, 26, 27, 28
STRATEJİ 7.2: Kentsel alanların her alanında nitelikli yaşam alanları oluşturularak kentin sosyo-ekonomik gelişmesini desteklemek.	E2: Kentsel alanların her alanında nitelikli yaşam alanları oluşturularak kentin sosyo-ekonomik gelişmesini desteklemek.	İYİLEŞTİRME	1, 8, 9, 11, 27, 28
STRATEJİ 7.3: Kentsel alanların her alanında nitelikli yaşam alanları oluşturularak kentin sosyo-ekonomik gelişmesini desteklemek.	E3: Kentsel alanların her alanında nitelikli yaşam alanları oluşturularak kentin sosyo-ekonomik gelişmesini desteklemek.	DUYARLILIK	1, 8, 9, 11, 26, 27
STRATEJİ 7.4: Kentsel alanların her alanında nitelikli yaşam alanları oluşturularak kentin sosyo-ekonomik gelişmesini desteklemek.	E4: Kentsel alanların her alanında nitelikli yaşam alanları oluşturularak kentin sosyo-ekonomik gelişmesini desteklemek.	BÜTÜNSÜLÜK	1, 8, 9, 11, 26, 27, 28

HEDEF 8: Kentin ekonomik değerini katlayarak iktisadi faaliyetleri düzenlemek

STRATEJİ 8.1: Kentsel alanların her alanında nitelikli yaşam alanları oluşturularak kentin sosyo-ekonomik gelişmesini desteklemek.	E1: Kentsel alanların her alanında nitelikli yaşam alanları oluşturularak kentin sosyo-ekonomik gelişmesini desteklemek.	BÜTÜNSÜLÜK	1, 8, 9, 11, 26, 27, 28
STRATEJİ 8.2: Kentsel alanların her alanında nitelikli yaşam alanları oluşturularak kentin sosyo-ekonomik gelişmesini desteklemek.	E2: Kentsel alanların her alanında nitelikli yaşam alanları oluşturularak kentin sosyo-ekonomik gelişmesini desteklemek.	BÜTÜNSÜLÜK	1, 8, 9, 11, 26, 27, 28
STRATEJİ 8.3: Kentsel alanların her alanında nitelikli yaşam alanları oluşturularak kentin sosyo-ekonomik gelişmesini desteklemek.	E3: Kentsel alanların her alanında nitelikli yaşam alanları oluşturularak kentin sosyo-ekonomik gelişmesini desteklemek.	BÜTÜNSÜLÜK	1, 8, 9, 11, 26, 27

FİKİR VE TASARIM İLİŞKİSİ

kinsuvar sanatı

1950'lerin 1. yarısı başlarında "Yaşamın her şey değerlidir." düşüncesiyle kılınca sarımsaklı otla bitirilmiş, asfaltın yaşama alanlarıyla birlikte daha değerli olduğu bir sanat dili geliştirilmiştir. Bu sanat da na göre bir ayta ya da insan bir hasar uğramış, ota gidilmiş bir bünden bir ders alınmış ve bu konuda bir hatıra sahidi. Bu yüzden otoloji da anık daha önceki halden çok daha güzel ve değerli.

Kıntığı sanatı, kentin daha önceden değeri bir noktaya ulaşmış, kente kimliği kazandıran bölgenin kimsesiz, dengensiz bozulmasıyla, bu alan yeniden eskiden kazandığı kimliğini daha değerli yaşatılmasını noktasında kent planlama yaklaşımına girmektedir.

Bölgenin miası, İleri ve kaliteli konularak diğer kent bölgelerini ile beraber aktif kullanılması amacıyla kinsuvar sanatı kent planlamalarında kullanılacaktır.

TARİHSEL SÜREÇ

Şişecam Fabrika alanında Çalışan İşçiler

1930 - 1980 1980 - 2000 2000'ler 2010'lar günümüz planlanan

Beşiktaş Paşabahçe Şişecam Fabrikaları, Birinci Sanayi Bölgesi kapsamında 1954'de kurulan, 1955'de ise işletmeye başlanmıştır. Fabrikalar ile birlikte Beşiktaş için semt kimliği oluşmuştur. Fabrika etrafında fabrikadan çıkan işçilerin konut alanı olarak inşa edilmiş geçici konutlar yer almaya başlamıştır. 1950'lerde yapılan parselatma ve yongun alandan sonra fabrikadan gerekli yongun alanı oluşturulmuştur.

Kentsel bir yerleşim olma özelliğini kaybeden ve sanayileşen bölge, bu dönemde cam fabrikaların şehri içinde olması tartışmaları ile günümüze gelmiştir. Daha sonradan 1980'lerde hazırlanan Beşiktaş Sahil Şerh'i ve Öngörünüm İnceleme Raporu'nda sanayi alanları kentsel işlev atılmasına karar verildi. Beşiktaş Fabrikaları için bölge sanayi alanından çıkarılarak turizm alanı olarak planlanmıştır.

Hazırlanan Beşiktaş Kanunu ile bölgede sanayileşen kentsel alanın ve Beşiktaş Fabrikaları'ndan geleneksel zarar eden ve verimsizleşen üretilen nesnelere 2002 yılında kapatılmıştır. Kapama sonrası bir kere işçilerin diğer çalışmaları bölgeye taşınması üzerine fabrikadan çalışanlar kurdukları işçi mahallelerinin toplumsal yapılarında köpükler meydana gelmiştir.

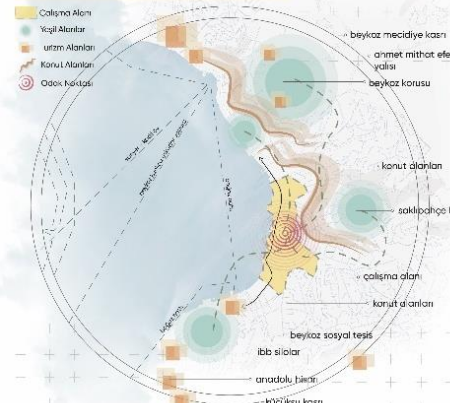
2011 yılında Beşiktaş Belediye Başkan Yardımcısı İsmail Akın'ın başkanlığında Beşiktaş Belediyesi, İYİ Yatırım tarafından 7 yıldan önce dönüştürüleceğini açıklanmıştır. 2013 yılında Paşabahçe Şişecam Fabrikaları arazinin satış için ihale durumu yapılmıştır. 2014 yılında arazi satışları tamamlanmıştır. 2015 yılında gelindiğinde fabrikadan depo ve lojman binalarına yıkılma işlemi başlamıştır.

Günümüzde Şişecam Fabrikaları bölgesinde emlak, sağlık binası, üretim binasının başlıca harabe durumda olarak helen bölgede bulunmaktadır. Bölgede henüz bir plan da değişiklik yapılmamıştır. Gelecek süreçte büyük ölçekli yıkım ve konut alanına iyileştirme faaliyetleri gerçekleştirilecek şekilde yer alan yerler ve diğer konut siteleri arasında sıkışmış hale olacaktır.

Şişecam Fabrikaları İleri için turizm testi olarak planlanmıştır. Alanın turizm alanı ile birlikte yeni gelir kaynakları elde edilip ve burun barındırarak konut alanından daha iyi bir duruma geçileceği düşünülmektedir. Herkes için uygun olan Paşabahçe Limanı için yeni bir marina projesiyle Beşiktaş Fabrikaları kazandığı işçi kimliğini yeni bir kimlik anlayışıyla değiştireceği de düşünülmektedir.

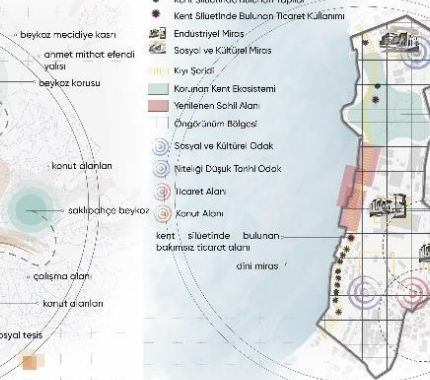
ÇALIŞMA ALANI ANALİZLERİ

ÇALIŞMA ALANI VE ÇEVRE İLİŞKİSİ

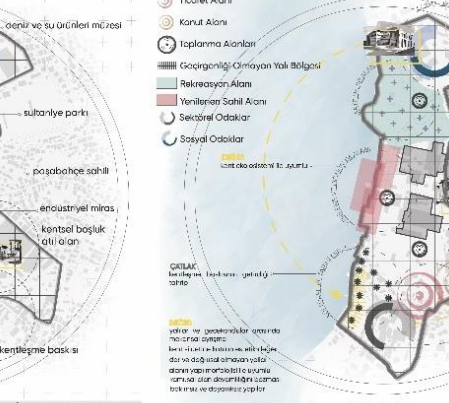
Alan gündüz durumunda Paşabahçe Şişecam Fabrikaları'nın eski binalarından dolayı gölgeleme etkisiyle, bir ölçüde çevresindeki diğer turizm, rekreasyon, konut alanı gibi fonksiyonların "arasında" kalması durumunda, Çalışma alanının iyileştirilmesi birlikte turizm ve yeşil alanlar için bir alanı sağlanabilir. Bununla birlikte bölge turizmde da görünen silletoe daha iyi ve sağlıklı bir görünüm yakalayacaktır.

KORUMA-KULLANMA / DENGE ANALİZİ

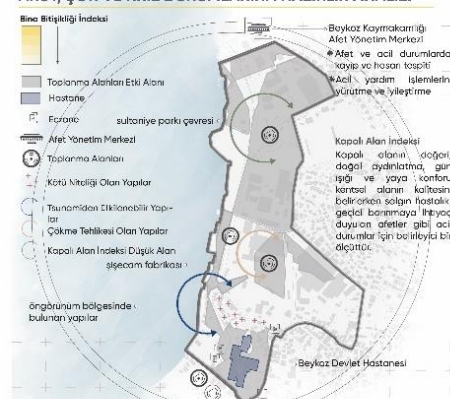
KORUNMASI GEREKEN HASSAS ALANLAR
Sultaniye Park ve çevresinde bulunan kentsel ekosistem korunarak, sahil boyunca çalgıların ile devam eden yeşil alan sürdürülebilirliği sağlanarak kentsel yaşam alanı olarak değerlendirilmelidir. Bu alanın günümüze kadar gelen konut alanına baskın artıran endüstriyel kimliği yitirmeye başlamıştır. Nitelikli dışık alan tarihi yapılar ve kent morfolojisinin dayanıklılığını arttırmaktadır.

ÇALIŞMA ALANI SENTEZİ

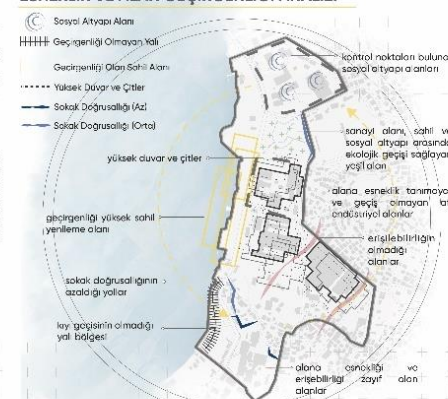
Beşiktaşlı Şişecam fabrikasının boy ve atıl kalan alanları, kinsuvar felsefesi göre kentsel bir yapı olarak değerlendirilmelidir. Kinsuvar, kimsesiz alanların aktif hale getirilmesini prensibe dayanır ve bu yaklaşım, Beşiktaş'taki endüstriyel binalardan daha değerli kentsel fonksiyonlarla değerlendirilebileceğini göstermektedir. Geçmişten beri cam üretimi ile öne çıkan bir bölgedir ve Şişecam Fabrikası da burada uzun yıllar faaliyet göstermiştir. Ancak sonradan fabrika alanından bir konut alanı haline gelmiştir. Bu bağlamda, kinsuvar felsefesi göre kentsel bir yapı olarak değerlendirilmelidir.

AKUT, ŞOK VE KRİZ DURUMLARINA HAZIRLIK ANALİZİ

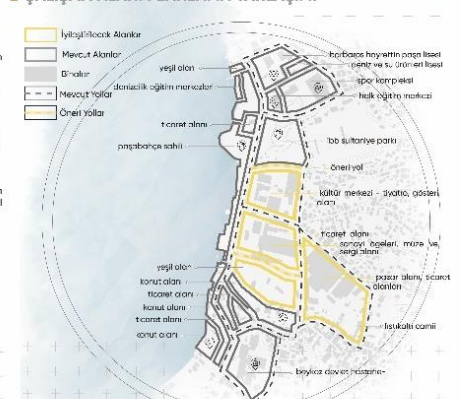
KAPASİTE
Beşiktaş Devlet Hastanesi poliklinik, laboratuvar ve radyoloji birimleri ve bir akın ve hizmet alanlarının kapasitesi 453 ruhsatlı yatık kapasitesine hizmet vermektedir. Acil ve bakım emekli durumlarında daha hızlı müdahale için ruhsatlı için artırılabilmektedir.

ESNEK VE ALAN GEÇİRGENLİĞİ ANALİZİ

GEÇİRGENLİK-DEVAMLILIK VE DAYANIKLILIK
Saklık alanı doğrudan olmadığı için saklık alanı sıklıkla yönlendirilmiştir. Yine kentsel bulanan konut yapıları ve yapıları yönlendiren yapılar olarak unsurlar, Tarihî edilmeyen alanların sürdürülebilirliği azaltacağı için kamusal alanlara geçiş yapılmalıdır.

ÇALIŞMA ALANI PLANLAMA YAKLAŞIMI

KÜLTÜR MERKEZİ, TİYATRO VE GÖSTERİ ALANI
Alanın tiyatro ve gösteri alanları oluşturularak yerli ve alan ziyaret edenleri için etkinlik alanları oluşturulacaktır.

ÇALIŞMA ALANI

Çalışma alanı İncekuy Mahallesi'nde yer almakta olup büyüklüğü 30,5 hektardır. Alanında günün duruma Paşabahçe Şişecam Fabrikası'nın çöküntü binası, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sultanıye Parkı, deniz ve su ürünleri müzesi, Barbaros Hayrettin Paşa İskele, beykoz sahili Murat Aydın Etnikül Alanı, paşabahçe sahili, tesveren dede türbesi ve Beykoz Devlet Hastanesi bulunmaktadır.

FİKİR VE TASARIM İLİŞKİSİ

Kırsağı sanatı, kentin daha önceden değerli bir noktaya ulaşmış bölgesinin hasar alıp dengesinin bozulmamasıyla, bu alanın yeniden kazandırılması olan kimliğinin daha değerli yapılabilmesi noktasında koru planlarına girilmektir. Bölgenin mirası, izleri ve kolonların korunarak daha aktif kullanılması tasarımsal ana hedeflerdir.

Beykoz Şişecam Fabrikası alanı kurulduğu zamanlar İstanbul'un bulunduğu bölgeye işi kimliğini kazandırmış, etrafındaki sosyal toplumu fabrikaya gelen işçilerin aileleriyle oluşmuş ve uzun süre bu ailelerin ekonomik kaynağı olmuştur.

Kırsağı Sanatı ile beraber oluşmuş olduğu olan çöküntü haline gelen durumuyla yapıları yenilerinin ve dönüştürülen sanayi tesislerinden oluşan bu kimliğin yeniden daha değerli yapılmasına fırsat ve imkan tanımaktadır.

TASARIM İLKELERİ

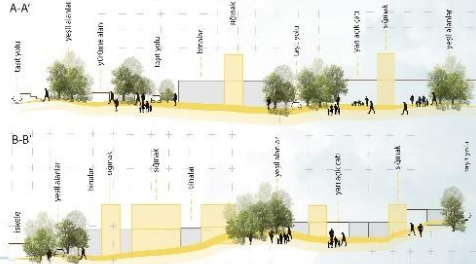
- KORUMA**
Kültürel miras sürdürülebilirliğinin ve kentin karakterinin korunması
- ENTEGRASYON**
Farklı sistemlerin ve bileşenlerin uyumlu şekilde bir araya getirilmesi ve koordinasyonun sağlanması
- İŞLEVSELLİK**
Çevresel değişiklikler veya diğer riskler karşısında temel hizmetlerin sürdürülebilir ve etkinliği sürdürme
- GEÇİRGENLİK**
Doğal afetler veya diğer riskler karşısında cansaklık ve uyum sağlama yeteneğinin geliştirilmesi

- KATILIMCILIK**
Toplumun planlama sürecine dahil edilmesi, aktif rol oynaması ve karar alma süreçlerinde temsil edilmesi
- DEVAMLILIK**
Planlama ve uygulama süreçlerinin uzun vadeli etkileri ve sürdürülebilirliği göz önünde bulundurulması
- ESNEKLİK**
Kentinin gelişen ihtiyaçlara ve faktörlere hızlıca uyum sağlama kabiliyetinin doğru hala geliştirilmesi
- İYİLEŞTİRME**
Bir alanın mevcut durumunu denetleyerek, yaşanabilirliğini ve kalitesinin artırılmasını sağlanması

MÜDAHALE KARARLARI

- YASAM AKTİVİTESİ VE UYUM BİRİMİ**
Yapım aktivitesi ve uyum birimleri halihazırda bulunan halk eğitim merkezi ile birlikte planlanarak yeni halk alanları kurgu birliği ve barajlar olm sağlanacaktır.
- YEREL YERİMLER VE GÖRÜNÜŞ ALANI**
Kültür merkezi, gösteri ve tiyatro alanları oluşturulmasıyla alanın eski canlılığı yeniden kazandırılarak yeni halk ve ziyaretçiler için aktivite seçenekleri oluşturulacaktır.
- KONVANSİYONEL KİMLİK - SÖNÜK**
Sığınak ya da korunaklı bölge akut ve çok durumlarında oluşabilecek kentsel abartıcılık gözden bir yapı sistemi inşa etmek amacıyla oluşturulmuştur.
- SANAYİ ÖZELLERİ, CAM AKTİVİTESİ**
Çalışma alanında bulunan çöküntü ya da harapite sanayi binalarının bir kısmı restore edilerek sanayi kültür mirası için korunacak ve ilgili aktivite alanlarına dönüştürülecektir.
- MÜZE VE SERGİ ALANI**
Çalışma alanında bulunan çöküntü fabrika binalarının bir kısmı Paşabahçe ve sanayi kültür mirası kapsamında müze ve sergi alanına dönüştürülecektir.
- PAZAR VE TİCARİT ALANI**
Beykoz genelinde bulunan çözümlerin doğrudan kalitecilere dönüştürülmesi burmasını hedefleyen ve bu yönde ekonomik dayanıklılığı sağlamayı amaçlanmaktadır.

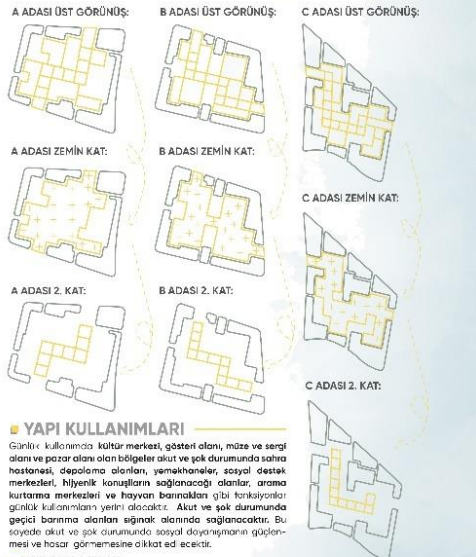
KESİT / GÖRÜNÜŞ

YAPI VE ALANLAR

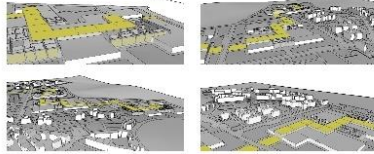
ZEMİN VE 2. KAT PLANI

YAPI KULLANIMLARI

Geniş kullanımın kültür merkezi, gösteri alanı, müze ve sergi alanı ve pazar alanı olan bölgeler akut ve çok durumunda sahra hastanesi, depolama alanları, yemekhaneler, sosyal destek merkezleri, hiyenik koşulların sağlanacağı alanlar, arama kurtarma merkezleri ve hayvan barınakları gibi farklı fonksiyonları genellik kullanılmaları yerini alacaktır. Akut ve çok durumunda geçici barınma alanları sığınak alanında sağlanacaktır. Bu soyade akut ve çok durumunda sosyal dayanışmanın geliştirilmesi ve hasar görmemesine ağırlık edecektir.

MODELLEME

- YAPI KULLANIMLARI
1. BARBAROS HAYRETTİN PAŞA İSKELESİ
 2. DENİZ VE SU ÜRÜNLERİ MÜZESİ
 3. HALK EĞİTİM MERKEZİ
 4. YASAM AKTİVİTESİ UYUM BİRİMİ
 5. SPOR KOMPLEKSİ
 6. TİCARİT ALANI
 7. KÜTÜPHANE
 8. KÜLTÜR MERKEZİ
 9. TİCARİT ALANI
 10. TİYATRO GÖSTERİ ALANI
 11. SANAYİ ÖZELLERİ
 12. MÜZE VE SERGİ ALANI
 13. TİCARİT ALANI
 14. KONVANSİYONEL ALANI
 15. PAZAR ALANI BİNALARI
 16. TİCARİT ALANI
 17. İRADET ALANI
 18. BEYKOZ DEVLET HASTANESİ

ÇALIŞMA ALANI

Alanlar:
100 SULTANİYE PARKI
ŞİŞCAM FABRİKAS
PAŞABAĞIÇE SAKILI

Çalışma alanı İncirliköy Mahallesi'nde yer almakta olup büyüklüğü 11,25 hektardır. Alanda bulunan fabrika binalarından birisi alanın büyük bir kısmı güncel durumda çok kötü halde bulunmaktadır. Alan içerisinde İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sultanıye Parkı, Paşabağçe Şişcam Fabrikası harabe durumundaki binalar ve paşabağçe sahil bulunmaktadır.

YAPI SİSTEMLERİ

GENEL İZOLASYON SİSTEMLERİ
Çelik, kısıpuk ve kurşundan yapılmış asetik pedlerin üzerine bir bina inşa etmeyi zorlar. Sismik dalgalamanın etkisini azaltmaya ve bina içinde huzursuzluğu önlemeye yardımcı olur.

DİVAZANLAR
Binanın katları, çatısı ve üzerlerine yerleştirilen tabakalardan oluşan dış duvarlarındaki gerilimin giderilmesine ve kuvvetin binanın dikey strüktür elemanlarına doğru kılmasına yardımcı olur.

ÇERÇEVELER
Çerçevelek, binaların derzleri arazıyıyengelebilir ve çarşık rijit kalınlık alan ve kırılmaları önlemesine izin verir. Böylece binanın daha büyük bir depremin kuvvetine karşı koyabilmesine yardımcı olur.

AYDINLATMA STRATEJİLERİ

GENEL AYDINLATMALAR
Yaya ve taşıt yollarında kullanılacak olan aydınlatma elemanları planlanacaktır.

YEREL AYDINLATMALAR
Yükünce doğru bina yüzeyini aydınlatan elemanlar görünürlüğü az kimsi objelerin ortama önemini taşıyan mekânlar olarak kullanılmak üzere kullanılmas planlanacaktır.

MEYDAN AYDINLATMALAR
Gece görüşünde işlemlerin sıkıntısızca yapılmasını sağlamak için aydınlatma elemanları kullanılacaktır.

ZEMİN KAPLAMA

GENEL ZEMİN KAPLAMA
Geçirgen, dayanıklı ve çevre dostu olan malzeme özellikle su ve yeşil ile ilgili kurulumlu alanlarda kullanılacaktır.

YEREL ZEMİN KAPLAMA
Sert yolda olan malzeme, kent içi ana yollarda veya herhangi bir dercedeki taşıt yollarında kullanılacaktır.

MEYDAN ZEMİN KAPLAMA
Enekl, kolay temizlenebilen ve yumuşak malzeme olan park ve yeşil alanlarında kullanılacaktır.

DOĞAL ZEMİN KAPLAMA
Doğal ve dayanıklı malzeme oturma alanlarında, sahil bölgesinde ve park alanlarında kullanılacaktır.

PEYZAJ TASARIMI

SEYİR ÇATI
Dayanıklı, çok yüksek bitkiler olmakla birlikte alanda hem estetik açıdan hem dayanıklı açılan kent dokusuna devam sağlanacaktır.

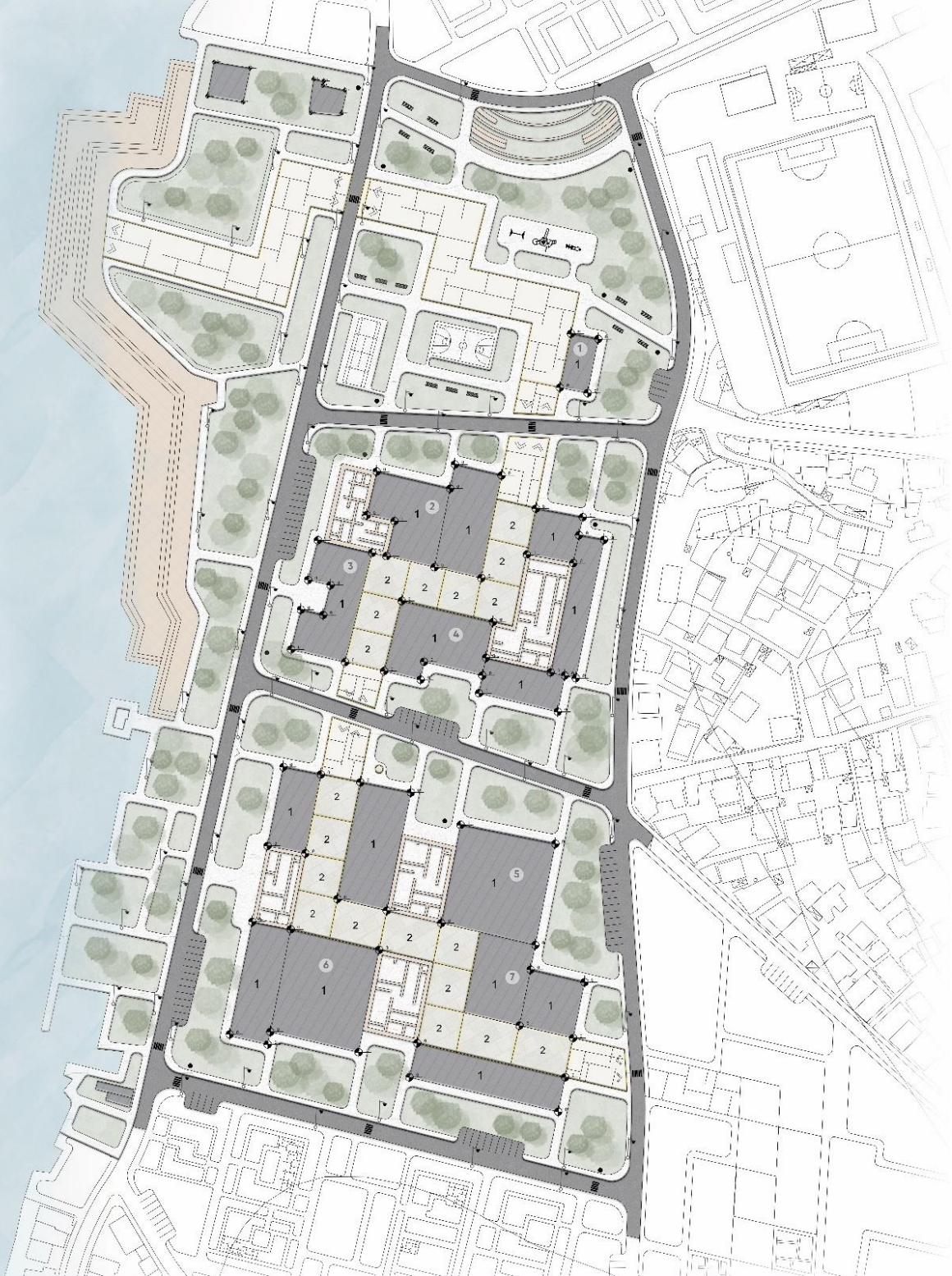
BAĞIRGAN SÖĞÜT
Sahil, ikkale ve caddeelerde kullanılarak binanın önüne hitabik sistemin doğu ile bitişime bir önlem halinde kullanılacaktır.

FUNDA MESE
Alanın sahil kısmında ve kent içi parklarda aynı zamanda da yerleşim olduğu kesimlerde kullanılması sağlanacaktır.

ÇINAR, İHLAMUR
Rekreasyon meydanı gibi aktivitelerin olduğu alanlarda kullanılması sağlanacaktır.

YAPI KULLANIMLARI

- 1 KÜTÜPHANE
- 2 KÜLTÜR MERKEZİ
- 3 TİCARET ALANI
- 4 TİYATRO, GÖSTERİ ALANI
- 5 SANAYİ ÖGELERİ
- 6 MÜZE, SERGİ ALANI

Koru İstanbul, İstanbul Doğal ve Kırsal Alanları Strateji Belgesi

- Koçan, N. (2011). Sanayi alanlarının dönüşümü: Uşak eski tabakhane deri sanayi bölgesi. *Karadeniz Fen Bilimleri Dergisi*, 2(1), 124-138.
- ÜRKMEZ, G. K., & Atanur, G. (2016). İşlevini Yitirmiş Bir Sanayi Alanının Dönüşümünün Kent Kimliğine Etkisi: Bursa Sıcaksu Tabakhanler Bölgesi. *Paradoks Ekonomi Sosyoloji ve Politika Dergisi*.
- Keck, M., & Sakdapolrak, P. (2013). What is social resilience? Lessons learned and ways forward. *Erdkunde*, 5-19.
- PALAS, E. (2023). Dayanıklı ve Sürdürülebilir Kentsel Oluşumda Yapılı Çevrenin Önemi ve Mimari Tasarımın Rolü: İzmir Örneği.
- Yaman-Galantini, Z. D. (2021). Kentsel dayanıklılık perspektifinde salgınlarla mücadele. *Mimarlık*, 58(417), 31-34.
- Yüksel, K. U., & KARAÇOR, E. Afet Riskleri ile İlgili Kentsel Dayanıklılık Çalışmalarının Yöntemsel Olarak İncelenmesi. *İDEALKENT*, 12(34), 1531-1558.
- Lebel, L., Anderies, J.M., Campbell, B., Folke, C., Hatfield-Dodds, S., Hughes, T.P., Wilson J. (2006). Governance and the capacity to manage resilience in regional social-ecological systems, *Ecology and Society* 11 (1), 19.
- Gotham, K.F. ve Campanella, R. (2010). Toward a Research Agenda on Transformative Resilience: Challenges and Opportunities for Post-Trauma Urban Ecosystems, *Critical Planning Summer 2010*, 9-23.
- Yaman, Z.D. ve Tezer, A. (2011). Dayanıklılık Kuramının Kent Planlama ile İlişkilendirilmesi Dünya Şehircilik Günü 7. Türkiye Şehircilik Kongresi, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul, 14-16. Kasım.
- Woodcraft, S., Hackett, T., & Caistor-Arendar, L. (2011). Design for Social Sustainability: A Framework for Creating Thriving New Communities. Young Foundation.
- OKUMUŞ, S., & Rümeyşa, İ. M. A. L. (2022). KENTSEL DAYANIKLILIK: PLANLAMA VE TASARIM BOYUTUNDA STRATEJİLER. *Peyzaj Araştırmaları ve Uygulamaları Dergisi*, 4(1), 12-19.
- Galantini, Z. D. Y. Belirsizliklere Karşı Kurumsal Dayanıklılık ve Beş Bileşenli Kent Planlama Süreci.
- Yaman-Galantini, Z.D. (2018). Urban Resilience as A Policy Paradigm for Sustainable Urban Planning and Urban Development: The Case of Istanbul. (Doktora Tezi), İstanbul Teknik Üniversitesi, Türkiye
- Gedik, Ü. (2021). İşlevselliğini yitiren kent içi sanayi alanlarının dönüşümü: Ankara ili İskitler Küçük Sanayi Sitesi örneği (Doctoral dissertation, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara). Erişim adresi: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi>).
- Bayer, İ. H., Lafcı, D., Ergin, E., Aydoğan, M. E., & Taşpınar, T. Paşabahçe Cam Fabrikasının Beykoz üzerindeki yansımaları.
- Yağiz, E. Üretim ve yeniden üretim sürecinde toplumsal mekânın yeniden örgütlenmesi: Beykoz Paşabahçe örneği (Master's thesis, Fen Bilimleri Enstitüsü).
- DOĞAN, D. (2020). AFETLERDE BARINAK VE SİĞİNAKLAR: GÜNÜMÜZDE HEM BARINAK HEM SİĞİNAK OLARAK KULLANILAN TASARIMLAR. *The Journal of Social*
- Policy Paradigm for Sustainable Urban Planning and Urban Development: The Case of Istanbul. (Doktora Tezi), İstanbul Teknik Üniversitesi, Türkiye